

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BUCA KAYNAKLAR EKOTURİZM POTANSİYELİ
YÜKSEK LİSANS BİTİRME TEZİ

Selim GÜNGÖR

EKOTURİZM ANABİLİM DALI
TÜRKÇE TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DANIŞMAN: Prof. Dr. Mustafa ALPARSLAN

MAYIS 2017

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Y150109002 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi Selim GÜNGÖR, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı BUCA KAYNAKLAR EKOTURİZM POTANSİYELİ başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile savunmuştur.

Tez Danışmanı : **Prof. Dr. Mustafa ALPARSLAN**
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Prof. Dr. Tuncer KATAĞAN**
Ege Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Doç. Dr. Zafer ÖTER**
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Teslim tarihi : 6 TEMMUZ 2017

Savunma tarihi : 6 TEMMUZ 2017

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tezimde bana yardım ve desteğini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Mustafa **ALPARSLAN**' a en derin Őükranlarımı arz ederim.

Çalışma alanım olan Buca Kaynaklar mahalle muhtarı Erhan ŞEN beye ve benimle mülakat yapan esnaf ve yöre halkına, fikirleri ile yol gösteren eğitim hayatıma değerli katkılar sunan Prof. Dr. Musa GENÇ hocama. Çalıőmalarımnda yardımlarını esirgemeyen Ahmet GÖNÜLAÇAR ve tüm hocalarıma çok teşekkür ederim.

Hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerini hiç esirgemeyen aileme, biricik annem Hatice GÜNGÖR ve babam Ahmet GÜNGÖR'e çok teşekkür ederim.

Eğitim ve öğretim hayatım boyunca üzerimde emeği olan tüm değerli öğretmenlerime de sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

ÖNSÖZ

Dünyada ve ülkemizde, son yıllarda kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bu durum turizm alanına da yansımıştır. Alışılmış turizm türlerine göre kaynakların korunmasını amaçlayan ve ziyaretçilere farklı deneyimler sunan sürdürülebilir bir turizm çeşidi olarak ekoturizm günümüzde yeni bir anlayış olma yolunda hızla ilerlemektedir. Ekoturizmin yerel halkın refah düzeyini yükseltmeyi amaçlaması, aynı zamanda sürdürülebilirlik ilkelerine uyması, yerel kalkınmada önemli bir rol oynamaktadır.

Bu çalışmada; ekoturizmin tanımından yola çıkarak araştırma sahası olan Buca Kaynaklar ın, ekoturizm potansiyeli incelenmiş, Buca, Kaynaklar, Merkez Mahallesinin, doğal ve kültürel değerlerinin korunması ve yöre halkı için yerel bir kalkınma modeli oluşturması açısından, ekoturizmin önemli bir fırsat olduğu vurgulanmıştır. Sürdürülebilir turizm uygulamalarının ve çevre yönetim stratejilerinin neler olduğu, bu kapsamda ekoturizmin hangi konulara önem vermesi gerektiği çeşitli metotlarla incelenmiştir. İzmir ili, Buca ilçesi, Kaynaklar Merkez Mahallesi örneği ile ekoturizm potansiyelinin belirlenmesi ve bu potansiyelin nasıl kullanması gerektiği anlatılmıştır.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	I
ÖNSÖZ.....	II
İÇİNDEKİLER	III
Resim Listesi	VI
Tablolar Listesi.....	VIII
Çizelge Listesi	VIII
ÖZET.....	IX
ABSTRACT	X

1. BÖLÜM - GİRİŞ

1.1. Ekoturizm Nedir?	2
1.2. Ekoturizmin Amaç ve İlkeleri Nelerdir?.....	3
1.3. Dünyada Ekoturizm	4
1.4. Türkiyede Ekoturizm	5
1.5. Ekoturist	5
1.6. Ekoturizm Etkinlikleri.....	6
1.6.1. Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji)	7
1.6.2. Yayla Turizmi.....	9
1.6.3. Yaban Hayatı Gözlemciliği	10
1.6.4. Fotosafari.....	11
1.6.5. Atlı Doğa Yürüyüşü	12
1.6.6. Dağcılık ve Tırmanma.....	12
1.6.7. Yamaç Paraşütü	13
1.6.8. Trekking (Doğa Yürüyüşü)	14
1.6.9. Mağara Turizmi	15
1.6.10. Tarım ve Çiftlik (Agro)Turizmi	18

1.6.11. Kamp Karavan Turizmi	19
1.6.12. Botanik Turizmi	20
1.6.13. Av Turizmi	21
1.6.14. Akarsu Turizmi.....	22
1.6.15. Sualtı Dalış Turizmi	22
1.6.16. Balon Turizmi.....	23
1.6.17. Sportif Olta Balıkçılığı	24
1.6.18. Bisiklet Turizmi.....	25

2. BÖLÜM -BUCA KAYNAKLAR EKOTURİZM POTANSİYELİ

2.1. Buca Kaynaklar Tarihi	27
2.2. Buca Kaynaklar Coğrafi Konumu.....	28
2.3. Buca Kaynaklar Ulaşım	29
2.4. Buca Kaynaklar İklimi	31
2.5. Buca Kaynaklar Tarım ve Hayvancılık.....	32
2.6. Buca Kaynaklar Demografik Yapısı	32
2.7. Buca Kaynaklar Ekoturizm Faaliyetleri.....	32
2.8. Buca Kaynaklar Anıt Ağaçlar	33
2.9. Buca Kaynaklar Doğa Yürüyüş Parkurları	34
2.10. Buca Kaynaklar Kamp Alanları	37
2.11. Buca Kaynaklar Tırmanış Alanları	38
2.12. Buca Kaynaklar Gastronomi	38

3. BÖLÜM- MATERYAL BULGULAR VE YÖNTEMLER

3.1. Mülakat	48
3.2. Anket Çalışması	52
3.2.1. Anket Amacı	52
3.2.2. Anketin Kapsam ve Yöntemi.....	52
3.2.3. Katılımcıların Demografik Bilgileri	53
3.2.4. Ekoturizm Sizce Nedir?	55
3.2.5. Hangileri Ekoturizm Faaliyetidir?	55
3.2.6. Katılımcıların Harcama Durumları	56
3.2.7. Katılımcıların Tatil Yeri Seçimindeki Etkenler	56
3.2.8. Katılımcıların Ekoturizm Tatil Süreleri	57
3.2.9. Ekoturizm Tatiline Kimlerle Çıkmayı Planlıyorsunuz?	57

3.2.10. Katılımcıların Tatil Tercihleri.....	58
3.2.11. Doğal ve Kültürel Tatile Çıktınız mı?	59
3.2.12. Ekotursitleri Cezbeden Tatil Tercihleri	59
3.2.13. Kaynaklar İzmirin Hangi İlçesindedir	60
3.2.14. Kaynaklara Hiç Gittiniz mi?	60
3.2.15. Kaynaklarda Yapılan Faaliyetler Nelerdir?	61
3.2.16. Ekotursitlerin İlgisini Çeken Faaliyetler	61
3.2.17. Ekoturizm Faaliyetlerinde Sizi Ne Memnun Eder?	62
3.2.18. Ekoturizmin Olumsuz Yönleri Olduğunu Düşünüyorsunuz?	62
3.2.19. Buca Kaynaklar Ekoturizm Potansiyeli Anketi	64
3.3. Ekoturizm Uygulaması ve Veri Analiz Sonuçları.....	65
4. SWOT ANALİZİ	66
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	68
KAYNAKÇA	70

Resim Listesi

Resim 1 – Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji).....	8
Resim 2 – Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji).....	8
Resim 3 – Trabzon Uzungöl Yaylası.....	10
Resim 4 – Yaban Hayatı Gözlemciliği	11
Resim 5 – Foto Safari Gözlemciliği	11
Resim 6 – Atlı Doğa Yürüyüşü.....	12
Resim 7 – Dağcılık Ve Tırmanma.....	13
Resim 8 – Yamaç Paraşütü.....	14
Resim 9 – Doğa Yürüyüşü	15
Resim 10 – Doğa Yürüyüşü	15
Resim 11 – Mağara Turizmi.....	17
Resim 12 – Mağara Turizmi.....	17
Resim 13 – Tarım Ve Çiftlik Turizmi	18
Resim 14 – Tarım Ve Çiftlik Turizmi	18
Resim 15 – Kamp Karavan Turizmi.....	19
Resim 16 – Kamp Karavan Turizmi.....	19
Resim 17 – Botanik Turizmi	20
Resim 18 – Botanik Turizmi	20
Resim 19 – Av Turizmi	21
Resim 20 – Akarsu Turizmi	22
Resim 21 – Sualtı Turizmi	23
Resim 22 – Sualtı Turizmi	23
Resim 23 – Kapadokya’da Balon Turizmi	24
Resim 24 – Sportif Olta Balıkçılığı.....	25
Resim 25 – Bisiklet Turizmi.....	25

Resim 26 – Bisiklet Turizmi.....	26
Resim 27 – Kunduracı Çınarı (Anıt Ağaç) Selim Güngör - 2017.....	27
Resim 28 – İzmir Buca Haritası.....	28
Resim 29 – Buca Kaynaklar Uydu Haritası (Google Maps-2017).....	29
Resim 30 – Buca Kaynaklardan Görünüm (Selim Güngör – 04.05.2017).....	30
Resim 31 – Kaynaklar 3 Boyutlu Uydu Görünümü (Google Earth Maps 2017).....	31
Resim 32 – Kaynaklar Gürlek Şelalesi	31
Resim 33 – Kaynaklar Kunduracı Çınarı (Selim Güngör 05.05.2017)	34
Resim 34 – Kaynaklar-Nif-Kaynaklar Rotası.....	35
Resim 35 – Buca Kaynaklar Rotası.....	35
Resim 36 – Gökdere Kanyonu - Kaynaklar KöyüRotası	36
Resim 37 – Kaynaklar Köyü - Gürlek Şelale - Nif Dağı Zirve Rotası	36
Resim 38 – Buca Kaynaklar Kamp Alanları	37
Resim 39 – Buca Kaynaklar Kaya Tırmanış Kale Mevkii	38
Resim 40 – Yerel Tatlar (Keşkek) - (Selim Güngör – 05.05.2017)	39
Resim 41 – Keşkek.....	40
Resim 42 – Tarhana Çorbası	40
Resim 43 – Şevket-İ Bostan	41
Resim 44 – İstiridye Mantarı	42
Resim 45 – Kabak Çiçeği Dolması	43
Resim 46 – Gözleme	43
Resim 47 – Ev Baklavası (Selim Güngör – 05.05.2017)	44
Resim 48 – Kekik.....	45
Resim 49 – Kekik Suyu Damıtılması	45
Resim 50 – Yerel Pazar Tezgâhındaki El Emeği Ürünler (Selim Güngör – 05.05.2017)	47
Resim 51 – Kaynaklar Yerel Pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)	50
Resim 52 – Kaynaklar Yerel Pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)	50
Resim 53 – Kaynaklar Yerel Pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)	51
Resim 54 – Kaynaklar Meydanı Anıt Ağaçlar Bölgesi (Selim Güngör – 05.05.2017)	51

Tablolar Listesi

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgileri nelerdir?	54
Tablo 2. Ekoturizm sizce nedir?	55
Tablo 3. Hangileri ekoturizm faaliyetidir?	55
Tablo 4. Katılımcıların harcama durumları	56
Tablo 5. Katılımcıların Tatil yeri seçimindeki etkenler?.....	56
Tablo 6. Katılımcıların ekoturizm tatil süreleri?	57
Tablo 7. Ekoturizm tatiline kimle çıkıyorsunuz?	58
Tablo 8. Katılımcıların tatil tercihleri?	58
Tablo 9. Doğal ve kültürel tatile çıktınız mı?.....	59
Tablo 10. Ekoturistleri cezbeden tatil tercihleri	59
Tablo 11. Kaynaklar İzmir'in hangi ilçesindedir?.....	60
Tablo 12. Kaynaklara hiç gittiniz mi?	60
Tablo 13. Kaynaklarda Yapılan Faaliyetler nelerdir?	61
Tablo 14. Ekoturistlerin ilgisini çeken faaliyetler	61
Tablo 15. Ekoturizm faaliyetlerinde sizi ne memnun eder?.....	62
Tablo 16. Ekoturizmin olumsuz yönleri olduğunu düşünüyor musunuz?.....	62

Çizelge Listesi

Çizelge 1 - Ekoturizm Türleri	7
Çizelge 2 - Belli başlı yayla turizmi merkezleri	9
Çizelge 3 - Kaynaklar mevkiinin yakınında bulunan yerler	30

BUCA KAYNAKLAR EKOTURİZM POTANSİYELİ

ÖZET

Ekoturizm dünyada ve ülkemizde hızla gelişmektedir. Doğaya saygılı ve yerel halkın refahını yükseltmeye yönelik, sürdürülebilir seyahat olması ile günümüz koşullarında diğer turizm uygulamalarını geride bırakmaya adaydır. Ekoturizm, eğer iyi planlanır ve uygulanırsa, ekoturistler, yerel halk, genel ve yerel yönetimler, ekoturizm işletmeleri ve seyahat acenteleri, doğal ve kültürel kaynakların korunmasında üzerine düşeni yaparsa, ülke ekonomisine katkıda bulunabilir. Çevre kaynaklarının korunması ekoturizm aktivitelerinin sürekliliği açısından önemlidir.

Sürdürülebilirlik için, doğal alan, ekoturist ve yerel halk arasında bir uyum sağlanmalıdır. Memnun olmayan ekoturist, kaynakların tükenmesi, çevre koruma, sosyal ve ekonomik gelişme birbirinden ayrı düşünülmemelidir. Ekoturizmin yerel kültürler üzerindeki etkilerini dikkate almak, ekoturizmden oluşan girdilerden yerel halkın da faydalanmasını sağlamak çok önemlidir. Plansız kentleşme ve sanayileşme ile doğada ve çevrede önemli tahribatlar olmakta, insan ile doğa arasındaki ilişki zarar görmektedir. Ekoturizm kent hayatının getirmiş olduğu yoğun ve yorucu hayat düzeni ile doğadan uzak kalan insanları doğayla kaynaştırmakta, doğayı daha yakından tanımalarını, hissetmelerini sağlamaktadır.

Doğru ve planlı uygulanan ekoturizm politikaları, yerel halkın refah düzeyini, istihdamı artırmakta, yenilenemez varlıkların en az düzeyde kullanımını sağlamaktadır. Ekoturistler için farklı bir tatil imkanı olan ekoturizm, sakin, sessiz ortamlarda, temiz hava, su ile buluşma, yeni yerleri keşfetme ve tanıma imkanları sunmaktadır. Artan doğa turizmi talebi karşısında plansız davranılmamalı doğanın tahrip olmaması için önlemler alınmalıdır. Özellikle yüksek ekolojik değerlere sahip olan alanlar, taşıma kapasitelerine göre, ekoturistlerin ziyaretlerine açılmalıdır.

Günümüz ve gelecek nesiller için doğanın bu cömertliğine karşı saygı duyulmalıdır. Ülkemiz ekoturizm açısından çok zengin bir potansiyele sahiptir. Ekoturizm, sürdürülebilirlik konusunda devamlılık arz edebilmesi için doğanın ve çevrenin korunması şarttır. Bu çalışmada İzmir ili, Buca ilçesi, Kaynaklar Merkez Mahallesi'nin ekoturizm potansiyeli tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmalarda literatür taraması, alan taraması, röportaj, anket, SWOT analizi yöntemleri kullanılmıştır. Buca Kaynaklar, Merkez Mahallesi'nde, ekoturizm potansiyelinin çok yüksek olduğu anlaşılmıştır. Alınacak olan önlemlerle, Buca Kaynakların mevcut ekoturizm potansiyelinin korunması, uygulanacak plan ve projelerle daha da geliştirilmesinin sağlanması, önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Ekoturizm - Buca Kaynaklar - Ekoturizm potansiyeli

ECOTOURISM POTENTIAL OF KAYNAKLAR AREA IN BUCA DISTRICT (İZMİR)

ABSTRACT

Ecotourism is rapidly developing in the world and in our country. In today's conditions with sustainable travel it is a candidate towards respecting nature and raising the prosperity of local people and leaving behind other tourism applications.

Ecotourism can contribute to the country's economy if it is well planned and implemented. If ecotourists, local people, general and local governments, ecotourism businesses and travel agencies take advantage in the preservation of natural and cultural resources. Conservation of environmental resources will be important for the sustainability of ecotourism activities.

For sustainability, a harmony must be established between the natural area, the ecotourist and the local people. The dissatisfied ecotourist, resource depletion, environmental protection, social and economic development should not be considered separately. Taking into account the impacts of ecotourism on local

cultures, it is very important to ensure that the local people benefit from ecotourism inputs.

Unplanned urbanization and industrialization causes serious damage to nature and the environment, damaging the relationship between man and nature. Ecotourism brings together people who are away from nature with the intense and tiring way of life that urban life brings, and they are able to get to know nature more closely.

Accurate and planned ecotourism policies increase the level of prosperity of local people, employment, and provide the minimum use of non-renewable assets. Ecotourism, which has a different holiday opportunity for ecotourists, offers clean air, meeting with water, new places to explore and recognizing calm, quiet surroundings.

Measures should be taken to avoid destruction of nature in the name of increasing demand for unplanned nature tourism. Areas with particularly high ecological values should be opened to ecotourism visits, according to their transport / carrying capacities. This generosity of nature must be respected for present and future generations

Our country has a very rich potential in terms of ecotourism. In order for ecotourism to continue to be sustainable, nature and the environment must be protected. Therefore, in this study efforts had been made to determine the Ekotruzim potential resources of the central district area of Buca municipality in İzmir province.

In these studies, literature review, Field survey, interview, questionnaire, swot analysis methods were used. So, it is understood that the potential of Buca Resources Ecotourism is very high. With the measures to be taken, it is proposed that Buca Resources be able to protect existing ecotourism potential and further develop the plans and projects to be implemented.

Keyword words: Ecotourism - Buca Kaynaklar - Ecotourism potential

1. GİRİŞ

İnsanlardaki keşfetme ve merak duygusu günümüz koşullarında teknolojinin ve iş hayatının getirmiş olduğu ruhsal ve bedensel yorgunluk nedeniyle çeşitlenmiştir. Günümüzde tatil denildiğinde akla ilk plaj, güneş, deniz, kum gelmektedir. İnsanların eğitim ve çevre bilincinin artmasıyla birlikte tatil anlayışlarında da değişiklikler olmuş, zamanla değişen istek ve olanakların gelişmesi tatil ve seyahat kavramını da çeşitlendirmiş, doğaya, göl kenarlarına, ormanlık alanlara, dağlık alanlara ve gidilememiş yerlere gitmeyi hedefleyen insanlar çoğalmıştır.

Günümüz turistleri dinlenme keşfetme ve koruma konusunda daha bilinçli durumdadır. Ekoturizm bu bağlamda canlanmış ve kendini göstermiştir. Dünyada hızla gelişmekte olan ekoturizm faaliyetleri, ülkemizde de canlanmaktadır, hatta ülkemiz tam bir ekoturizm merkezidir. Doğal kültürel ve tarihi alanların zenginliği, sosyal ve kültürel doku tahrip edilmeden dikkatli ve sürdürülebilir anlayışla uygulanması, yöre halkının bundan ekonomik kazançlar, elde etmesi alınacak önlemlerle çevrenin ve doğanın korunması, bölgeye gelen ekoturistlerin güven duyması ve karşılıklı memnuniyetle, güler yüzle karşılanması, ekoturistlere misafir gözüyle bakılması, önemli ekoturizm değerleridir. Buca Kaynaklar İzmir İli, Buca ilçesi, Merkez Mahallesi'dir. Nif Dağı eteklerinde canlı bitki dokusu, temiz havasıyla, düşük nem oranıyla, Buca'nın oksijen deposudur.

Kaynaklar'ın ekoturizm açısından sahip olduğu değerler dikkat çekmektedir. Ulaşım açısından Kaynaklar, İzmir in her noktasından kısa bir sürede varılabilir olması ve bölgenin önemli otoban yollarına yakınlığı, Kaynakları, tartışılmaz bir çekim merkezi yapmaktadır. Bahar ve yaz aylarında, yoğunluk yaşanan Kaynaklar, ılıman iklimi ile de, ilgi çekmektedir. Buca Kaynakların Ekoturizm potansiyeline yönelik yaptığımız araştırmalar, ekoturizm pazarında, Kaynaklar'ın geleceğine yönelik stratejilerin geliştirilmesinde, önemli bir açığı kazandıracaktır.

1.1. Ekoturizm Nedir?

Ekoturizm ile ilgili, 1992 Rio Çevre Zirvesi'nde ilk kez sürdürülebilir bir dünya ve çevre için çeşitli standartlar ortaya konmuştur. Bu kriterler, turizme de uyarlanarak, **çevreye zarar vermeden, doğadan yararlanma yöntemlerinin bulunması ve geliştirilmesi tüm yerli halkların kültürlerini değiştirmeden, onların turizm faaliyetlerinden fayda sağlanması** şeklinde özetlenmiştir.

Ekoturizm kavramı ve tanımı, 2002 yılının Mayıs ayında, Kanada'nın Quebec kentinde, 133 ülkeden gelen 1100 delegenin katılımıyla yapılan "Dünya Ekoturizm Zirvesi'nde, tüm ülkelerin benimsediği ortak bir tanım saptandı. Buna göre Ekoturizm, yeryüzünün doğal kaynaklarının sürdürülebilirliğini güvence altına alan, bunun yanı sıra yerel halkların ekonomik kalkınmasına da destek olan, sosyal ve kültürel bütünlüklerini koruyup gözetilen bir yaklaşım ya da tavır olarak kabul edildi.

2002 yılını uluslararası ekolojik turizm yılı ilan eden Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu, konuyla ilgili olarak Dünya Turizm Örgütünü (WTO) görevlendirmiştir. Dünya Turizm Örgütü ekoturizmin bileşenlerini şöyle tanımlamıştır.

- Biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkıda bulunmak,
- Yerel halkın refahını gözeterek, turistlerin ve yerel halkın bilinçlendirilmesini sağlamak,
- Yerel halk ve turistlerin turizm sektörü içinde sorunlu hareket etmesini sağlamak,
- Küçük ölçekli işletmeler ile küçük turist gruplarına hizmet etmek,
- Turizm yönetimine yerel ölçekli katılımın önemini vurgulamak,
- Mülkiyetlerin ve istihdam olanaklarının yerel halk lehinde gelişmesini gözetmek,
- Geri dönüşümü olmayan kaynakların kullanımını en düşük düzeyde tutmak olarak tanımlamaktadır.

Ekoturizmin amacı

- Turizmin doğal çevrede oluşturduğu tahribatın en alt düzeye çekilmesi,
- Ekoturistlerin doğayı ve sosyo-kültürel yapıyı korumalarına yönelik eğitim verilmesi.
- Turizmin yerel halkın geçim kaynağı olduğu düşüncesinin yaygınlaştırılması.
- Yerel halkın refah düzeyini artıracak şekilde çalışmalar yapılması
- Bölgenin sosyo- kültürel ve ekonomik yönden gelişmesi
- Altyapı çalışmalarının çevreye ve sosyo-kültürel yapıya zarar vermeyecek şekilde yapılması
- Önem arz eden tabiat varlıklarının korunması (Ovalı P. Kısa, Megaron E-dergisi – 2007).

Ekoturizmin, diğer bir tanımı ise; çevreyi tabiatı ve bölge halkının refahını gözeten doğal alanlara karşı duyarlı sürdürülebilir bir seyahattir.

1.2. Ekoturizm Amaçları ve İlkeleri nelerdir?

Ekoturizm, dünyada tabiat turizmi olarak kabul edilen ve doğadan ayrı düşünülmemesi gereken bir turizm çeşididir. Bu turizm türünde de, Çevreye ve doğaya zarar vermekten kaçınılmalıdır. Ekoturizm de, katılımcı kitlesinin en aza indirilmesi önemlidir. Aynı zamanda tüm mevsimlerde yapılabilir bir turizm çeşidi olarak yaygınlaştırılmasında fayda vardır. Böylece çevre tahribatı azaltılacaktır. Sürdürülebilir nitelik taşıyan ekoturizm genel anlamından uzaklaştırılmamış olacaktır. Ekoturistlerin doğal çevreyi ve yerel halkın yaşayışını ve kültürünü, yerinde öğrenmesi amacıyla, el değmemiş alanlara seyahat etmeleri sağlanabilir. Bu durum planlı Ekoturizm projeleri sayesinde gerçekleştirilebilir(Kaypak, Ş. (2010). Bu sayede yerel halkın refah seviyesi artırılabilir, doğal çevre korunabilir ve ülke ekonomisine ekoturizmin katkısı sağlanmış olur.

Yerel halkın ekoturizme yapacağı katkılarla kendi refah düzeyini artırmaları, yaşadıkları bölgenin kıymetini anlayabilmeleri, çevre ve doğa için gerekli özeni göstermeleri ve kültürel zenginliklerinin farkına varmaları, bu bilinçle davranmaları gerekmektedir. Ekoturizm bölge halkına direk olarak fayda sağlayabilmesi için

gereken kalitenin artırılması gerekmektedir, bunun için tur rehberlerine, yerel yöneticilere, yerel halka gerekli olan kurs ve eğitimin verilmesi, aynı zamanda yerel halkın, bölgeye gelen ekoturistlere konaklama gibi altyapı çalışmaları konularında da cevap verebilmesi için gereken destekler sağlanmalıdır.

Ülkemizin çoğu bölgesi el değmemiş doğa koşullarına sahiptir. Doğal zenginlik, bitkisel doku ve yaban hayatı konusunda zengin ve potansiyeli yüksek durumdadır. Bu durum dünyada eşine çok rastlanmayacak bir ekoturizm geliri elde edilmesine ve birçok yabancı ekoturistin ülkemize gelmesini sağlayacaktır. Bu konuda rakiplerimize fark atabilir, ülkemiz ulusal ve uluslararası konuda ekoturizmin önemli bir merkezi olabilir. Bu konuda herkes üzerine düşen gayreti göstermelidir.

1.3. Dünyada Ekoturizm

Dünyada ekoturizm kavramı geçtiğimiz yüzyılda kabul görmeye başlamıştır. Gelişmekte olan dünya ekonomisi çalışan işçi kesimi üzerinde önemli bir baskı oluşturmuş tatil anlayışının gelişmesi ile tatile çıkan sayısının çalışan kesimi tarafından günden güne artmasıyla önemli bir sektör haline gelen turizm sektörü girmiş olduğu çeşitlilik arayışlarında ekoturizme de önemli bir payda sağlamıştır. Kitle turizminin alışlagelmiş tatil anlayışı olan deniz, kum, güneş yerini giderek doğaya yönelen turistlerden oluşan ekoturizme bırakmaya başlamıştır.

Amerika ve Avrupa'da gelişerek yayılan ekoturizm, doğaya ve çevreye, sosyo kültürel alanlara saygıyla yaklaşan, sürdürülebilirlik ilkesiyle de, gün geçtikçe daha da canlanıp, yaygınlaşmaktadır. Tüketici ve üretmeyen toplum özelliği bütün dünyada önemli kaynaklara zarar vermeye başladığı sırada gündeme gelen ve canlanan ekoturizm, turizm sektörünün önemli lokomotifi olma yolunda yol kat etmeye başlamıştır. Günümüzde ekoturizm çoğu ülkede önemli bir ekonomik gelir kaynağı olma yolunda ilerlemektedir. Bu konuda önemli kazançlar elde eden ülkelerin yapmış olduğu plan ve projelerin incelenmesi önem arz etmektedir.

Ekoturistlerin, kırsal kesimlerde tatil tercih etmelerinin, nedenlerinin başında, doğal alanların çekiciliği ve bozulmamış çevre, geçmişten izler taşımaları ve sıcak sosyal ortamların kurulabilmesi gelmektedir. Eğitim almış, kültürlü, iyi gelir

grubunda yer alan kişiler tatillerini farklı bölümlere ayırmakta, değişik yerlerde ve farklı turizm türlerine katılarak seyahatlerini planlamaktadırlar.

1.4. Türkiye’de Ekoturizm

Günümüzde, keşfetmek amaçlı olarak yapılan ekoturizm, son yıllarda ülkemizde de gündeme gelmekte, doğa turizmi olarak düşünülmektedir. Oysa bir bütün olarak ele alınması gereken ekoturizm, sosyal ve kültürel faaliyetleri de içine alan, geniş alanlarda birçok aktiviteyi kapsayan bir etkinliktir. Turizm Bakanlığı ekoturizmi genel olarak; yayla turizmi, ornitoloji (kuş gözleme) turizmi, foto safari, akarsu sporları (kano-rafting) çiftlik turizmi, botanik (bitki inceleme) turizmi, bisiklet turları, atlı doğa yürüyüşü, kamp-karavan turizmi, mağara turizmi, dağ turizmi ve doğa yürüyüşü, gibi başlıklar altında değerlendirmektedir.

Ülkemizde henüz genel ya da bölgesel olarak ekoturizm bilincinin olmaması ya da ekoturizmin anlaşılabilmesi nedeniyle, yaban hayatı gelişigüzel kullanılmakta, bitki (flora) ve hayvan (fauna) faktörleri tanınmadan ve bölgenin taşıma kapasitesi bilinmeden turlar düzenlenmektedir. Yapılan turların her ne kadar düzenli ve çevreye saygılı yapıldığı iddia edilse de plansız, denetimsiz ve bölgenin taşıma kapasitesi bilinmeden yapılan bu turizm hareketlerinin, ekoturizm olamayacağı bir gerçektir.

1.5. Ekoturist

Ekoturist diğer turist türlerinden farklı olarak çevreye duyarlı ve teknolojiye daha uzak yaklaşımlarıyla doğayı koruyan doğa gezgini turistler olarak ön plana çıkmaktadır. Ekoturistlerin en önemli özelliği, doğayı keşfetme, bilinmeyen yerleri görme, ziyaret etme ve bunu yaparken, doğaya saygılı olma özelliğini de taşır. Tabiatı kitle turistlerine göre daha az yıpratıcı hassas duyarlı turistlerdir. Ekoturistlere bu gözle bakmakla birlikte, ekoturizme yeni katılacak olan ekoturistlere, doğanın düzenini bozmadan, doğadan zevk alarak yararlanma telkini yapılmalıdır. Her ekoturistten, doğa ile ilgili duyarlılık göstermesini beklemekte yanlış olur.

Tabiatı gezmeye, keşfetmeye çıkan her turiste, ekoturist diyemeyiz. Kitle turizminde yapılan bazı çalışmalarla, doğaya yaklaşan turistleri, ekoturistlerle

karıştırmamak gerekir. Bu konuda daha çok rahatlık ve hizmet bekleyen ekoturistlerin, ekoturizme bakış açıları da farklı olabilir. Yaban hayatı gözlemciliği yapan ekoturistler, doğaya çok fazla duyarlılık gösterirken, farklı aktivitelerde bulunan ekoturistlerde aynı duyarlılık bulunmayabilir.

1.6. Ekoturizm Etkinlikleri

Ekoturizm faaliyetlerinde, yapılan etkinliklere göre çok çeşitlilik gözlenmektedir. Ekoturizmi gruplara ayıracak olursak aktif ve pasif olarak adlandırabiliriz. Gidilen bölgeye, sürdürülebilir çevreye duyarlı ve bölgenin gelişmesine fayda sağlayan ekoturizme, aktif ekoturizm olarak bakabiliriz. Kültürel ve fiziki çevreye turizm faaliyetlerinde fazla dokunmayan, zarar vermeyen, olduğu gibi kabullenen gurubu ise pasif ekoturizm olarak değerlendirebiliriz.

Ekoturizm gruplanmasında ekoturistlerin doğaya çıkarken yanlarında buldukları ekipmanlar ve çalışma araçlarına göre de çeşitlilik arz eder. Yapılan bazı ekoturistik faaliyetlerde bisiklet, rafting, balon, olta gibi malzemeler bulunurken başka bir ekoturizm çeşitinde ise sadece sırt çantası ve kamp malzemeleri bulunmaktadır.

Ekoturizm çeşitliliği yapıldığı yere göre de çeşitlilik arz eder. Dağ, yayla, akarsu gibi yerlerde yapıldığı gibi av, gözlemcilik, keşif, gezi ekoturistik faaliyetlerinde de başka ortamlar tercih edilebilir.

Yapılan başlıca ekoturizm türleri

Ekoturizm Türleri
1. Kuş gözlemciliği (ornitoloji)
2. Yayla turizmi
3. Yaban hayatı gözlemciliği
4. Foto safari
5. Bisiklet turizmi
6. Sportif olta balıkçılığı
7. Balon turizmi
8. Sualtı dalış
9. Akarsu turizmi
10. Av turizmi
11. Botanik turizmi
12. Kamp karavan turizmi
13. Tarım ve çiftlik(Agro) turizmi
14. Mağara turizmi
15. Trekking
16. Yamaç paraşütü
17. Dağcılık ve tırmanma
18. Atlı doğa yürüyüşü

Çizelge 1 - Ekoturizm Türleri(Ekoturizmin Turizm Pazarındaki Yeri (Kaynak:UNEP)

1.6.1. Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji)

Kuş gözlemciliği doğayı dinlerken kuşları doğal ortamlarında izlemek ve onlar hakkında bilgi sahibi olmak için yapılan ekoturistik faaliyetlerdir. Kuş gözlemciliğinin yapılacağı alanlara göre, kuleler kurulmakta, bu yüksek kulelerden dürbünler yardımı ile seyirler yapılabileceği gibi sazlık ve ormanlık alanlarda da keşifler yapılabilmektedir. Kuş gözlemciliğinde kuşları doğal yaşam alanlarına zarar vermeden ve rahatsız etmeden kuşların doğal yaşantıları sesleri, uçuşları takip

edilebilmektedir. Bu konuda kuluçka ve yavrulama dönemlerine dikkat edilmeli kuşların doğal yaşamlarına zarar verilmemelidir.

Dünyada ve Türkiye’de kuş gözlemciliği konusunda çok hızlı gelişmeler yaşanmaktadır. Ülkemiz önemli bir kuş gözlem merkezidir. Bunun en önemli sebebi sazlık ve sulak alanlara sahip olunmasıdır. Aynı zamanda kuşların mevsimlik göç yolları üzerinde olan ülkemiz kuş çeşitliliği konusunda çok zengindir. Tüm Avrupa’daki kuş çeşitliliğinin tamamı kadar, ülkemiz kuş çeşitliliğine sahiptir. Bu konuda yapılacak olan reklam ve tanıtımlarla kuş gözlemcisi, yabancı ekoturistleri de ülkemize çekebiliriz.

Resim 1 – Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji)

<http://www.kidstoppress.com/2015/02/bird-watching-in-mumbai-a-hangout-in-the-wild/>
(02.04.2017)

Resim 2 – Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji)

<https://www.cyprusholidayadvisor.com/north-cyprus-bird-watching.html>(02.04.2017)

1.6.2. Yayla Turizmi

Yayla turizmi ülkemizde çok yaygın olarak yapılan ekoturizm çeşitlerinden biridir. Doğal ve iklim koşullarından kaynaklanan, yazlık ve kışlık yaylacılık kültürü, günümüzde yazları yüksek yerlere yaylalara kışları ise daha sıcak bölgelere gidilerek yapılan, kültürümüzde önemli bir yeri olan faaliyettir. Yayla turizminde en önemli unsur doğayı ve sosyo kültürel yapıyı korumaktır. Yaylalarda teknolojiye uzak, doğa ile baş başa, temiz havası ve suyu ile doğayı dinlemek mümkündür. Geceleri yıldızları seyretmekte yayla turizmine katılan ekotursitlerin önemli tercihlerindedir.

Türkiye'deki yaylalarımız ekoturistik açıdan zengin bir yapıya sahiptir. Yerli ve yabancı ekoturistlere cevap vermeye çalışan yaylalarımızı doğadan uzak yapılaşmalardan korumalıyız. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı/Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü/yayla turizm merkezleri - 08.04.2017)

Türkiye'deki yayla turizm merkezleri

Sinop	Ayancık-Akgöl, Türkeli, KurugölYaylaları
Ordu	Çambaşı, Akkuş-Argın, Mesudiye-Keyfalan, Mesudiye-Topçam
Giresun	Bektaş, Kümbet, YavuzkemaYaylaları
Trabzon	Çaykara-Uzungöl, Akçaabat Karadağ, Tonya-Erikbeli, Maçka-Şolma, Araklı-Pazarcık, Yeşilyurt YılantaşYaylaları
Rize	Anzer, AyderYaylaları
Artvin	Kaçkar Yaylaları
Gümüşhane	Zigana (Kayak Merkezi)
Bayburt	Kop Dağı (Kayak Merkezi)
Gaziantep	Hızır (Huzurlu)
Manisa	Spil Dağı
Antalya	İbradı Yaylası
Mersin	Ayvagediği, Gözne, Fındıkpinarı, Çamlıyayla
Adana	Pozantı, Tekir

Çizelge 2 - Belli başlı yayla turizmi merkezleri

Resim 3 – Trabzon Uzungöl Yaylası

[http://www.pegarose.com/farkli-bir-tatil-rotasi-yayla-turizmi\(12.04.2017\)](http://www.pegarose.com/farkli-bir-tatil-rotasi-yayla-turizmi(12.04.2017))

1.6.3. Yaban Hayatı Gözlemciliği

Dünyada ve ülkemizde, yaban hayatı gözlemciliği, ilgi çekmeye başlamıştır. Yabani hayvanları doğal yaşam alanlarında izlemek takip etmek, onları rahatsız etmeden, yaşamlarını takip etme faaliyeti, Afrika da Güney Amerika'nın bazı ülkelerinde, gelir getiren bir endüstri haline gelmiştir.

Ülkemizde de yaban hayatı gözlemciliği konusunda gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Koruma alanları ve milli parklar bu konuda önemli kaynaklarımızı oluşturmaktadır. Yaban hayatı konusunda, ülkemizin ormanları gerekli talebi karşılamaktadır. Yaban hayatı ile ilgili yavrulama mevsimlerine, turizm açısından dikkat edilmeli, yaban hayvanları rahatsız edilmemeli, yasak avlanmanın önüne geçecek çalışmalar yapılmalıdır.

Resim 4 – Yaban hayatı gözlemciliği

<http://scte-brazil.com/brazil-travel/pantanal/pantanal-wildlife-photography>(12.04.2017)

1.6.4. Foto Safari

İnsanların hem gezmek, hem de gezerken gördükleri doğal güzellikleri fotoğraflama sanatına foto safari denir. Ülkemiz zengin foto safari kaynaklarına sahiptir, macera ve keşfetme amacıyla olan ekoturistler için birçok seçenek bulunmaktadır.

Resim 5 – foto safari gözlemciliği

<http://www.afari.de/fotosafari-in-botswana/>(12.04.2017)

1.6.5. Atlı Doğa Yürüyüşü

Atlı doğa yürüyüşü ülkemizde hızla gelişmektedir. Bu konuya meraklı olan ekoturistlerin çeşitli atlı doğa yürüyüşü yaptıran merkezlere ilgisi bulunmaktadır. Atlı doğa yürüyüşünde, çeşitli atlar kullanılmakla birlikte, az sayıda ve çok sayıda at ile sakin düşük tempolu yürüyüşler yapılmaktadır. Ülkemizin her yerinde yapılan atlı doğa yürüyüşü faaliyetleri, yurtdışından gelen ekoturistlerin de ilgisini çekmektedir.

Atlı doğa yürüyüşü ile ekoturistler, önemli doğal güzellikler arasında seyahat ederken, ayrı bir ekoturistik heyecan yaşayabilmektedirler.

Resim 6 – Atlı doğa yürüyüşü

[http://www.orduturizm.com/atli-doga-yuruyusu/\(08.04.2017\)](http://www.orduturizm.com/atli-doga-yuruyusu/(08.04.2017))

1.6.6. Dağcılık Ve Tırmanma

Önceleri Avrupa'da çok yaygın olarak yapılan ve zengin sporu sayılan dağcılık ve tırmanma, günümüzde emniyet yöntemlerinin gelişmesi sonucu, her kesimden sporcunun yapabileceği, yapıya kavuşmuştur. Bu konuda üniversiteler bünyesinde dağcılık ve tırmanma kulüpleri de bulunmaktadır. Dağcılık ve tırmanma, Ülkemizin de önemli bir ekoturistik kaynağı olarak yer almaktadır.

Resim 7 – Dağcılık ve tırmanma

<http://www.hakkarihabetv.com/hakkaride-ilk-kaya-tirmanisi-yapildi-22147h.htm>(08.04.2017)

1.6.7. Yamaç Paraşütü

Yüksek bir tepeden, koşulmak suretiyle, boşluğa atlandıktan bir süre sonra, paraşütün içinin hava ile dolmasıyla, yapılan adrenalin dolu, tehlikeli ve heyecan verici bir spordur. Tek kişi ya da 2 kişi ile yapılabilen yamaç paraşütü doğa koşullarına, aynı zamanda hava şartlarına bağlı bir ekoturistik, spor dalıdır. Ülkemizde de giderek gelişmekte olan yamaç paraşütü özellikle yabancı ekoturistlerin dikkatini çekmektedir. Bilinen en önemli uçuş merkezi olarak yılda 90.000 uçuşun gerçekleştiği Fethiye’de bulunan Baba Dağı zirvesidir.

Resim 8 – Yamaç paraşütü

[https://www.photoplay.com.tr/blog/photoplay-fethiye-fotograf-kampi-gezisi-2016\(08.04.2017\)](https://www.photoplay.com.tr/blog/photoplay-fethiye-fotograf-kampi-gezisi-2016(08.04.2017))

1.6.8. Trekking (Doğa Yürüyüşü)

Doğa yürüyüşü, belli bir bölgede herhangi bir araç kullanmadan, engeller içeren parkurları, yürüyerek yapılan bir ekoturizm çeşididir. Doğa yürüyüşünde kullanılan ekipmanlar arazi için uygun ayakkabı ve sırt çantasından oluşmaktadır. Doğa yürüyüşüne katılan ekoturistler uzun ve kısa metrajlı, doğal alanlarda yürüyüş yaparak, doğayı dinleme ve keşfetme olanağına kavuşurlar. Grup rehberliği eşliğinde yapılan doğa yürüyüşü, ekoturistlerin sık aralıklarla birbirlerini takip ederek, aynı rota üzerinde yol almaları ile tamamladıkları ekoturistik bir spordur.

Resim 9 – Doğa yürüyüşü

[http://kalkanorganization.com/trekking-doga-yuruyusu/\(08.04.2017\)](http://kalkanorganization.com/trekking-doga-yuruyusu/(08.04.2017))

Resim 10 – Doğa yürüyüşü

[http://www.sosyallob.com/trekking-nedir/\(05.04.2017\)](http://www.sosyallob.com/trekking-nedir/(05.04.2017))

1.6.9. Mağara Turizmi

Dünyadaki diğer ülkelere göre, mağara cenneti ülke, durumunda olan yurdumuzda binlerce, mağara bulunmaktadır. Mağara oluşumları bakımından önemli bir jeolojik-geomorfolojik nitelik olan karstlaşma (karstik alanlar) ülkemizde Batı ve Orta Toros Dağlarında (Muğla, Antalya, Isparta, Burdur, Konya, Karaman, İçel ve Adana) yer almaktadır.

Ülkemizdeki mağaralar, ekoturizm konusunda önemli bir yoğunluğa sahiptir. Yeraltı jeolojik yapının eriyik ve kayaçlar konusunda zengin olması ve yeraltı sularının sık sık yataklarını değiştirmesi, mağaralar konusunda, ülkemizin önemli bir kazanım elde etmesini sağlamıştır. Ülkemizde 20'000 den fazla mağaranın olduğu bilinmektedir, fakat bunlardan sadece 1500 tanesi incelenebilmiştir. Bu incelemeyi de ülkemizde, Maden Tetkik Kurumu tarafından ve bu konudaki derneklerin çalışmaları ile sağlanmıştır.

Isparta'da bulunan Pınarözü mağarası, 15 km uzunluğu ile ülkemizin bilinen en uzun mağarası iken, en derin mağara ise; Mersinde bulunan, 1429 metre derinliğe sahip olan, Peynirlik önü mağarasıdır. Çok amaçlı mağaralarımız bulunmakla birlikte günümüzde turizm amaçlı hizmet veren mağara sayımız 13 adettir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı/Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü/mağara turizmi - 08.04.2017)

Bir mağaranın ülkemizde turizme açılmasına dair istenen özellikler

- Mağaranın turizm açısından önem arz eden ve turizme hizmet veren yerleşim merkezlerine yakın olması
- Mağaranın sahip olduğu morfolojik ve diğer oluşum özelliklerinin farklı ve ilgi çekici bir takım unsurları taşıması (kendi özelinde çekici bir özelliğe haiz olması)
- Doğal etkenlerle oluşan mağaraların yanı sıra insanların barınak, sığınak, ibadet yeri ve depolamacılık gibi amaçlar için kazdıkları veya oydukları yapay mağaralar da bulunmaktadır. Bu özellikteki mağaraların arkeolojik ve kültürel değer taşıması
- Mağaraya ulaşımın kolay ve rahat sağlanabilmesi
- Mağaraya girişin ve çevresinin oraya gelen ziyaretçilere hizmet vermeye uygun düzenleme yapılmasına (otopark, kafeterya vb.) elverişli olması gerekmektedir.

Resim 11 – Mağara turizmi

[https://hague6185.wordpress.com/2013/10/20/5182/\(08.04.2017\)](https://hague6185.wordpress.com/2013/10/20/5182/(08.04.2017))

Resim 12 – Mağara turizmi

[http://www.duzcekulturturizm.gov.tr/rehber-4-magara_turizmi.html\(08.04.2017\)](http://www.duzcekulturturizm.gov.tr/rehber-4-magara_turizmi.html(08.04.2017))

1.6.10. Tarım ve iftlik (Agro) Turizm

Ekoturistlerin yapmış oldukları kırsal yörelerdeki ziyaretlerde, yöre halkının doğal dokusu içerisinde hareket ettikleri, yöre halkı tarafından yapılan üretim aşamalarına katıldıkları, bunu takiben hasat zamanlarında, hasatlara katıldıkları, bunu yaparken de yöre halkına, çok hassas onlar gibi davrandıkları bir ekoturizm çeşididir.

Yapılan ekoturistik faaliyetlerde, katılım ve üretim alanı tarla ise tarım turizmi, ya da köy ortamında çiftlikte yapılan etkinlik ise çiftlik turizmi olarak adlandırılmaktadır.

Resim 13 - Tarım ve çiftlik turizmi

http://www.turkiyeturizm.com/news_detail.php?id=11163(08.04.2017)

Resim 14 - Tarım ve çiftlik turizmi

<http://www.ciftlikdergisi.com.tr/ege-tarim-sera-ve-hayvancilik-fuari.html>(05.04.2017)

1.6.11. Kamp Karavan Turizmi

Kamp ve karavan turizmi, genellikle gezici ekoturistlerin tercih ettikleri, karavan denilen, hem yolculuk yapılabilen, aynı zamanda da barınma amaçlı kullanılan, araçlar sayesinde yapılan ekoturizm türüdür. Ziyaret edilen ekoturistik alanda konaklayan, karavan kullanıcıları ayrı bir ekoturistik faaliyet sergilemektedirler.

Resim 15 – Kamp karavan turizmi

<http://www.turizmglobal.com/tag/kamp-ve-karavan-turizmi/>(05.04.2017)

Resim 16 – Kamp karavan turizmi

<http://www.rizekulturturizm.gov.tr/TR,112799/kamp-ve-karavan-turizmi.html>(08.04.2017)

1.6.12. Botanik Turizmi

Ülkemiz yeşil doğasıyla, biraz daha kırsal kesimiyle, kısıtlı gibi gözükse de binlerce çeşit bitkiye sahiptir. Çeşitli çiçekleri, bitkileri yurt geneline yayılmıştır. Bazı türler sadece, Türkiye’de yetişmekle birlikte, nesli tükenmeye başlayan, bazı türlerin çoğu, Avrupa kapsamında ülkemizde yer almaktadır.

Ülkemizdeki bitki zenginliğinin en önemli nedeni 3 farklı bitki alanının birleşme alanında bulunmasıdır. Alınacak olan önlemlerle, özellikle endemik türlerin korunma altına alınması ve kaçakçılık ile ilgili önlemlerin alınması çok önem arz etmektedir.

Resim 17 – Botanik turizmi

[https://bilgibotanik.com/duyuru_12/\(08.04.2017\)](https://bilgibotanik.com/duyuru_12/(08.04.2017))

Resim 18 – Botanik turizmi

[https://www.expedia.co.in/Botanical-Garden-Srinagar.d6148275.Attraction\(05.04.2017\)](https://www.expedia.co.in/Botanical-Garden-Srinagar.d6148275.Attraction(05.04.2017))

1.6.13. Av Turizmi

Avcıların, avlanma amacıyla bir ülkeye veya başka bölgeye, bir seyahat organizasyonu tarafından, avlanma izinleri de alınıp, götürülerek konaklama, avlandırılma ve gezi gibi çeşitli aktiviteleri içeren organizasyonun tamamına av turizmi,denir.

Av Komisyonu Merkezi Kararları doğrultusunda, avlanma ile ilgili hayvan çeşitliliğine ve kurallarına uymak, yıldan yıla farklılık arz etmektedir. Büyük av hayvanlarından ayı, kurt, domuz gibi türlerin yabancı avcılar tarafından avlanmalarında, çeşitli düzenlemeler getirilmiştir. Belli başlı avlaklarda yapılan, avlanma faaliyetleri dışına çıkılamaz, bu ekoturizm çeşidinde hayvanların üreme ve yavrulama dönemleri ve sayısal verileri önemli kriterlerden dir.

Resim 19 – Av turizmi

[https://www.travelsouthdakota.com/explore-with-us/spotlights/hunting-opening-day\(08.04.2017\)](https://www.travelsouthdakota.com/explore-with-us/spotlights/hunting-opening-day(08.04.2017))

1.6.14. Akarsu Turizmi

Önemli bir ekoturizm çeşidi olan ve akarsularda yapılan, turizm amaçlı, sportif aktiviteleri içeren, faaliyetlerin tümüne akarsu turizmi denilmektedir. (Turizm Bakanlığı.(1999).

Başlıca, ülkemizde yapılan akarsu turizmi faaliyetleri, rafting, kano ve nehir kayağı, çok yaygındır. Akarsu turizmi ile ilgili gerekli altyapı çalışmalarının yapılması ve olanaklarının artırılması önemlidir. Akarsu turizminin yapıldığı bölgedeki, kıyı ve kayalıklar bu turizm ile bir bütün olarak düşünölmeli, gerekli koruma önlemleri alınmalıdır.

Resim 20 – akarsu turizmi

[https://www.etstur.com/lets-go/turkiyenin-en-iyi-rafting-yerleri/\(02.04.2017\)](https://www.etstur.com/lets-go/turkiyenin-en-iyi-rafting-yerleri/(02.04.2017))

1.6.15. Sualtı Dalış

Dalış, su altında kalarak yapılan bir aktivite olup, hem sportif amaçlı, hem de ticari amaçlı yapılmaktadır. Sportif amaçlı yapılan dalışlar daha çok hobi ve su altının incelenmesi için gerçekleştirilir. Ticari dalışlar ise çeşitli meslek dallarının getirdiğı bir ihtiyaç alanı olarak gelir karşımıza. Dalmak için eşitli ekipmanlar kullanılır. Bu ekipmanlar ise dalış çeşitlerine göre değişir. Dalış çeşitleri tüplü

(scuba) ve serbest (tüpsüz) olarak ikiye ayrılır. 14 yaşını doldurmuş sağlıklı herkes tarafından öğrenilen dalış, Ekoturistler için önemli bir aktivitedir.

Resim 21 – Sualtı dalış

[http://www.yaz-tatili.com/antalya-sualti-dalis/\(12.04.2017\)](http://www.yaz-tatili.com/antalya-sualti-dalis/(12.04.2017))

Resim 22 – Sualtı dalış

http://www.denizticaretgazetesi.org/su_alti_dalis_turizmi_focada_yapilacak_haber8202.html
(05.04.2017)

1.6.16. Balon Turizmi

Havadan hafif gazlardan oluşan, hidrojen ve helyum gibi gazların balonun içerisine doldurulmasıyla, ya da ısıtılan hava ile uçurulan balonlar, sepetli hava taşıtı

olarak, doğa gezginlerinin ilgi odağı olan görsel bir deneyim türüdür. Kapadokya bölgesinde sadece sabah saatlerinde, güneşin doğduğu ve rzgrın en hafif olduğu durumlarda yapılabilen balon uçuşları, birçok yabancı ekoturisti, sırf bu muhteşem görüntüyü izleyebilmek için bölgeye çekmektedir.

Resim 23 – Kapadokya’da balon turizmi

[http://www.kapadokyabalonturufirsati.com/\(02.04.2017\)](http://www.kapadokyabalonturufirsati.com/(02.04.2017))

1.6.17. Sportif Olta Balıkçılığı

Orman içi, akarsu ve gl/göletlerde yapılmakta olan, ticari bir amacı olmayan, ekoturistlerin dinlenme, eğlenme ve vakit geçirmelerine olanak sağlayan, olta kullanılarak yapılan, balık tutma aktivitesi, sportif olta balıkçılığı olarak adlandırılır.

Resim 24 - Sportif olta balıkçılığı

<http://www.gulses.com/haber-4-ilcede-balik-avi-yasak-36979.html> (02.04.2017)

1.6.18. Bisiklet Turizmi

Canlanmaya başlayan ekoturizm türlerinden biriside, bisiklet turizmidir. Bütün dünyada, hızla yayılan doğa turizmi anlayışına paralel olarak, ülkemizde de bisiklet turları son yıllarda seyahat acenteleri tarafından, doğal güzelliklere sahip kırsal alanlarda düzenlenmektedir.

Motorsuz ulaşım araçlarından biri olan bisiklet, performans geliştirmenin yanı sıra doğayı keşfetmenin verdiği zevkle bütünleşir. Ülkemizin pek çok yöresi, bisiklet turları yapmaya elverişli olup, Karadeniz, Bandırma, Polenezköy, Erciyes ve Kapadokya, Ihlara ve tuz gölünde turizm bakanlığı tarafından belirlenen rotalarda, bisiklet turizmi çalışmaları yürütülmektedir.

Resim 25 – Bisiklet turizmi

<http://bisikletliler.org/2014/04/24/m-kemalpassa-downhill-bisiklet-festivali/>(12.04.2017)

Resim 26 – Bisiklet turizmi

<http://bisikletzamani.com/2016/08/20/turk-turizmine-ilac-bisiklet-turizmi/>(12.04.2017)

2. BÖLÜM -BUCA KAYNAKLAR EKOTURİZM POTANSİYELİ

Resim 27 - Kunduracı Çınarı (Anıt Ağaç) Selim Güngör – 05.05.2017)

Kaynaklar'ın simgesi, Tarihi Çınar Ağacıdır. Yörenin en belirgin simgesi haline gelmiş olan, Buca Kaynakların 'Kunduracı Çınar Ağacı' Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun, 1994 yılındaki teknik incelemesinde, **1025 yaşında** olduğu ve **30 metre boyunda, 15 metre çapıyla** tespit edilmiş 29.09.1994 yılında, anıt ağaç, olarak tescil altına alınmıştır.

2.1. Buca Kaynaklar Tarihi

Günümüzde Kaynaklar Nif dağı eteklerinde, Buca ilçesinin merkez mahallesi olarak bilinmektedir. Bilinen ilk adı Dambeli'dir. Daha sonra, Tahlalı olarak anılmış, günümüzde ise Kaynaklar adını almıştır. Kaynaklar, ismi yeraltı sularının bölgede çok çıkmasından dolayı, bölgeye bu isim verilmiştir. Kaynaklarda yerel halk çiftçilik hayvancılık ve turizm ile geçimini sağlamaktadır. Büyük bir metropol içinde yer alması dolayısı ile Kaynaklardaki ekoturizmin gelişme göstermesi, kırsal köy yaşantısından ayrılarak, şehirleşme etkisi görülmektedir.

Ekoturizm adına Kaynaklar da doğa yürüyüşü, kaya tırmanışı gibi etkinlikler yapılmaktadır. Havası ve suyu temiz olan kaynaklar şehir sakinleri tarafından sık sık ziyaret edilmektedir. Bölgenin en önemli akarsuyu, Tahtalı Barajını besleyen Tahtalı deresidir.

2.2. Buca Kaynaklar Coğrafi Konumu

İzmir'e 13 km uzaklıkta olan Buca göç alan yapısıyla kozmopolit ama şehirleşme yanlısı bir hava uyandıran ilçesidir. Ulaşım konusunda önemli arter otoban yollarına yakındır. Kaynaklar'ın önümüzdeki yıllarda ileri boyutlarda göç alması beklenmektedir. Göçün en büyük nedeni, ilçe merkezinin İzmir'e yakın olması, İzmir Metropolünün etkisidir. Piknik alanları düğün salonları kahvaltı bahçeleri ve yanlış imarlaşma, Buca ilçesini tehdit etmektedir. Bu konuda Kaynaklar bölgesi de etkilenmektedir.

Yanlış yapılaşma ve imarlaşma artırıcı ve atık konularında, yerel ve genel yönetimler gerekli kanuni düzenlemelerle önlem almalı, yapılacak plan ve projelerle bölge koruma altına alınmalıdır.

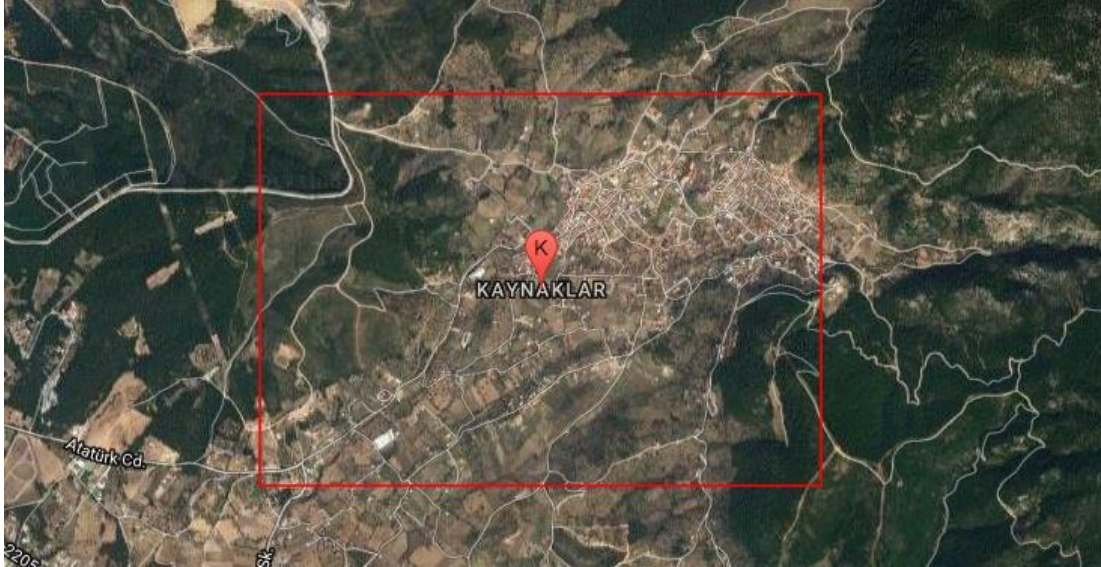

Buca, İzmir

Resim 28 – İzmir Buca haritası Google map.com(10.05.2017)

Nüfusu 1260 kişi olan Kaynaklar Buca ilçesine 9 km İzmir'e ise 13 km uzaklıktadır. Kaynaklar rakımı deniz seviyesinden 348 metre yüksekliktedir. Genel

yapısı ormanlık olan Kaynakların doğu bölümü orman yönünden en zengin alandır. Bölgede birçok su kaynağı bulunmaktadır. En nemlileri, Kaynaklar bölgesinden doğan tahlalı, Gürlek ve Sazak deresi olarak bilinmekte, Tahtalı barajını, bu dereler beslemektedir (kaynak <http://www.haritatr.com/kaynaklar-haritasi-e84> 05.06.2017)

Resim 29 – Buca Kaynaklar uydu haritası (Google maps-2017)

Buca Kaynaklar 38.361111 enlem ve 27.269661 boylam konumunda gösterilmektedir. Kaynaklar İzmir ilinde yer almakta olup, Buca ilçesine bağlıdır. Konumu ise 38° 21' 39.9996" Kuzey ve 27° 16' 10.7796" Doğu gps koordinatlarıdır. Kaynaklar bağlı olduğu, Buca ilçe merkezine 9 kilometre mesafe uzaklıktadır. Kaynaklar semtinin İzmir Şehir merkezine mesafesi ise yaklaşık 13 kilometredir.

Kaynaklar merkezi çevresinde toplam 3 mahalle bulunmaktadır.

- Kaynaklar Mahallesi
- Yıldızlar Mahallesi
- Zafer Mahallesi

2.3. Buca Kaynaklar Ulaşım

Kaynaklara zel aracınızla geliyorsanız, Őehrin ana otoban yollarından, Buca ilçesine geldikten sonra tabelalar sizi kaynaklar beldesine yönlendirecektir. Buca Kaynaklara zel araçla gelmek istemiyorsanız raylı veya otobüs, minibüs gibi toplu

taşıma araçlarını kullanabilirsiniz. İzmir'e geldikten sonra Balçova, Üç Kuyular meydanından, Buca, Kaynaklar'a giden minibüslere binilebilir. Ulaşım 45 dakika sürmektedir. Minibüsler sezona göre her yarım saatte bir sefer düzenlemektedirler.

Kaynaklar mevkiinin yakınında bulunan yerler

Kaynaklar Mahallesi	0.8 km
Belenbaşı	5.6 km
9 Eylül Üniversitesi Buca Kampüsü	5.2 km
Gürpınar Mahallesi	7.5 km
İzmir Otomobil Kulübü Yarış Pisti	8.1 km
Pınarbaşı	8.0 km
Karaağaç	8.1 km
Topçu Er Eğitim Tugayı	9.3 km
Kırıklar Mahallesi	6.2 km
Kuruçeşme Mahallesi	7.2 km
Kara Nakliyeciler Sitesi	7.5 km
Barış Manço Ormanı	6.4 km
Ayakkabıcılar Sanayi Sitesi	7.7 km
Naldöken Mahallesi	10.5 km
Cumhuriyet Meydanı	7.7 km

Çizelge 3 - Kaynaklar mevkiinin yakınında bulunan yerler

Resim 30 - Buca Kaynaklardan görünüm (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 31 – Kaynaklar 3 boyutlu uydu görünümü (Google earthmaps 2017)

Resim 32 - Kaynaklar Gürlek Şelalesi
[https://allevents.in/buca/gezenbilir\(12.04.2017\)](https://allevents.in/buca/gezenbilir(12.04.2017))

2.4. Buca kaynaklar iklimi

Yazların sıcak ve kurak, kışların ılık ve yağışlı geçtiği, tipik Akdeniz ikliminin kıyı ege, alt iklim tipinin özelliklerini taşır. Yıllık ortalama yağış 540 mm. olup en yoğun yağış kasım ayında ölçülmüştür. Yıllık ortalama göreceli rutubet %58 olarak saptanmıştır. (Ünal Alankaya, F. 2007)

2.5. Buca Kaynaklar Tarım ve Hayvancılık

Buca Kaynaklar da yerel halkın geçim kaynağı, çoğunlukla tarım ve hayvancılıktır. Son yıllarda gelişen ekoturizm ile birlikte 3. Bir gelir kaynağı oluşmuştur. Tarım ve hayvancılık konusunda, yerel halk kendi ihtiyaçlarını karşılayan oranda üretim yapmaktadır. Büyük bir ticari potansiyeli yoktur.

Tarım konusunda meyve sebze ve tahıl üretimi yapılmaktadır. Domates, biber patlıcan, salatalık, kabak, baklagiller başlıca sebzeleridir. Elma, üzüm, armut gibi meyvelerde buranın iklimine uygun olan ve yetiştirilen meyvelerdir. Özellikle mustağa bey armudu bölgenin yerel meyvesi sayılır. Tahıl konusunda arpa, buğday çavdar, mısır ve tırtık ali denilen arpa buğday melezi tahıl yaygın olarak üretilmektedir. Bölgeye has endemik Kaynaklar Lalesi bulunmaktadır. Hayvancılık konusunda ise büyük baş hayvancılıkta sığır, küçükbaş hayvancılıkta koyun ve keçi, aynı zamanda tavukçuluk yapılmaktadır. Yerel halkın ihtiyaçlarına yetecek miktarda yapılan faaliyetlerdir. Tavukçulukta elde edilen yumurtalar ve tırtık ali tahılından yapılan, ev fırın ekmekleri yöreye gelen ekoturistlere pazarlanmaktadır.

2.6. Buca Kaynaklar Demografik Yapısı

İzmir ili Buca ilçesine bağlı Kaynaklar Merkez Mahallesi'nin Nüfusu Toplam 1.260 tır. Bu nüfusun 630'si Erkek, 630'si kadındır. Yerel halk genel olarak çiftçilik ve hayvancılıkla geçimini sağlamaktadır. Son yıllar da ekoturizmde katkılarıyla yeni iş kolları oluşmaya başlamıştır. Kaynaklar nüfusunun, eğitim seviyesi yüksektir.

2.7. Buca Kaynaklar Ekoturizm Faaliyetleri

Buca Kaynaklar ekoturizm alanındaki başlıca değerleri; Anıt ağaçlar, trekking parkurları, kaya tırmanışı alanı, kamp kurma alanlarıdır. Faaliyetler ise doğa yürüyüşü, anıt ağaç ziyaretleri, yöresel pazar yeri, yerel tatlar, kaya tırmanışı şenlikleri, yemek yarışmaları, teknolojik uyku festivali (teknolojiden uzak), yerel tiyatro olarak sıralandırılabilir. Planlanabilir etkinlikler ise Atlı doğa yürüyüşü, av turizmi, botanik turizmi, yaban hayatı gözlemciliği, festival turizmi, izcilik, foto safari. Kaynaklar, meydana bulunan tarihi çınar ağaçları, anıt ağaçlar

katagorisindedir,1000 yılı geçen yaşıyla Kunduracı Çınarı en görkemlisidir. Anıtlar kurulu tarafından koruma altına alınan, bu anıt ağaçlar, Kaynakların simgesi durumundadır. Ekoturistlerin Kaynaklar a gelmesinde önemli bir yere sahiptir.

Bahar ve yaz aylarında yoğunluk yaşanan kaynaklar da, günübirlik gelen ziyaretçiler de canlılık katmaktadır. Gelen ekoturistler genellikle, kamp kurma, doğa yürüyüşü, kaya tırmanışı etkinliklerinde bulunurken, aynı zamanda da, yerel yemekleri tadabiliyor, yöre pazarından alışveriş yapabiliyorlar. Kunduracı çınarı gölgesinde çay içmek, fotoğraf çekmek ekoturistlerin önceliği olmuş durumda.

Kaynaklar da yapılabilir etkinliklerin sayacak olursak, atlı doğa yürüyüşü, av turizmi, botanik turizmi, yaban hayatı gözlemciliği, festival turizmi, izcilik ve foto safari gibi etkinlikler yapılabilir. Ekoturistlerin genel manada doğada konakladığı, Kaynaklar, ev pansiyonculuğu adı altında, ekoturistleri misafir etme konusunda, potansiyele sahiptir. Bungalov evlerle de hizmet veren Kaynaklar, bölgede uzun süre kalmak isteyen ekoturistlerin konaklama altyapısını çözmelidir. Yabancı turist potansiyeli zayıftır. Festival turizmi açısından da bölge tercih edilmektedir. Yapılacak plan ve projelerle kaynakların, mevcut ekoturizm potansiyeli korunmalı ve geliştirilmeye çalışılmalıdır.

2.8. Buca Kaynaklar Anıt Ağaçlar

Tabiat yapısı, ölçüleri ve diğer özellikleri bakımından anıtsal nitelikleri bulunan ağaçlardır. 1000 yılı aşkın ömürleri ile tarihsel olayların şahitleridir. Bu tabiat varlıklarının geçmiş ve günümüz arasında bulunan kuşaklar arasında bir bağ oluşturacak hayatları olmalıdır. Anıt ağaçların ayrıca görsel güzellikleri de bulunması gereklidir. Her yaşlı ağaç anıt ağaç sayılmayacağı gibi kendine özgü özellikleri bulunmalıdır. Bu bağlamda ömrü uzun olmasına rağmen şimşir gibi görsel güzelliği olmayan kavak, söğüt türü ağaçlar anıt ağaç olarak kabul görmemektedir.

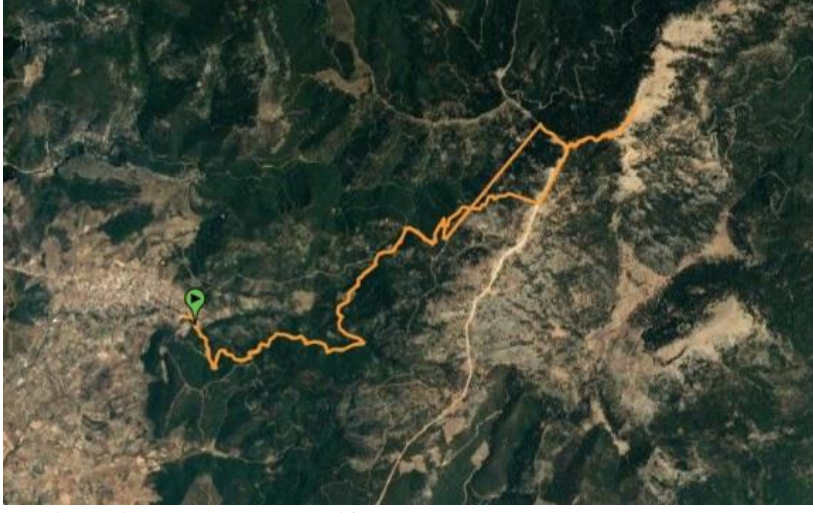
Resim 33 – Kaynaklar Kunduracı Çınarı (Selim Güngör 05.05.2017)

Buca Kaynaklar anıt ağaç bakımından çok zengin bir yapıya sahiptir. Kaynaklar merkezde 7 adet anıt ağaç bulunmaktadır. Bunların en önemlisi ve bilineni 1000 yaşını geçmiş olan ‘Kunduracı Çınar’ıdır.

2.9. Buca Kaynaklar Doğa Yürüyüş Parkurları (trekking)

Kişisel her hangi bir beceri gerektirmeyen yürüyerek daha önce belirlenmiş bir rota üzerinde engelleri aşarak yapılan, Türkçe adıyla, Doğa yürüyüşü olarak adlandırılan yaygın bir ekoturizm faaliyetidir. Aynı zamanda trekking olarak bilinen Bu spor türü her yaş grubunun yapabileceği sportif bir ekoturizm faaliyetidir. Buca Kaynaklar bölgesi ise birçok yürüyüş rotası ile doğaseverleri kendine çekmektedir.

Buca kaynaklarda önde gelen yürüyüş parkurları

Resim 34 - Kaynaklar-Nif-Kaynaklar rotası

[https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir\(15.04.2017\)](https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir(15.04.2017))

Kaynaklar-Nif-Kaynaklar rotası

21,75 km

391 metre – 1547 metre aralığı

Resim 35 - Buca kaynaklar rotası

[https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir\(15.04.2017\)](https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir(15.04.2017))

Buca kaynaklar rotası

13,09 km

375 metre – 902 metre rakım aralığı

Resim 36 - Gökdere Kanyonu - Kaynaklar Köyü

[https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir\(15.04.2017\)](https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir(15.04.2017))

Gökdere Kanyonu - Kaynaklar Köyü

15,95 km

303 metre – 1070 metre rakım aralığı

Resim 37 - Kaynaklar Köyü - Gürlek Şelale - Nif Dağı Zirve

[https://tr.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=6508377\(15.04.2017\)](https://tr.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=6508377(15.04.2017))

Kaynaklar Köyü - Gürlek Şelale - Nif Dağı Zirve

22,44 km

328 metre – 1516 metre rakım aralığı

2.10. Buca Kaynaklar Kamp Alanları

Tatil veya eğlence amaçlı, doğada geçirilecek günler için çadır ve baraka kurularak yapılan, konaklama alanına kamp alanı denir. Kamp hayatına, tabiatın vahşi kucağında yalnızlık arayan gençler ve açık arazide tecrübelerini paylaşan aile ve organize olmuş gruplar ilgi gösterirler.

Resim 38 - Buca kaynaklar kamp alanları
[http://kampalanlari.net/kaynaklar-kamp-alani/\(15.04.2017\)](http://kampalanlari.net/kaynaklar-kamp-alani/(15.04.2017))

Buca Kaynaklar da birçok kamp alanı bulunmaktadır. Öne çıkan iki kamp alanı vardır, Bunlardan birincisi, Kaynaklar meydanından yürüyüş ile 30-45 dakika sürmektedir. Kamp alanları ücretsizdir.

Kamp alanı -1 'de kamp yapmak istiyorsanız, köy meydanına yakınlığı, acil durumlarda kısa sürede ulaşabileceğiniz bir yer olması gibi avantajları var. Ama özellikle havanın güzel güneşli, olduğu dönemlerde gölgelik yer bulmak sizin için zorlaşacaktır.

Kamp alanı - 2 'ye kamp kurmayı tercih ederseniz, kamp 1 'e göre en az 1 saat ve eğimli bir zeminde yol almanız gerekecek. Kamp alanına varmadan, dik bir kayalıktan zirveye ulaşılması gerekiyor. Burası, hem gün batımını, hem de gün doğumunu, izlemek için ideal bir mekandır.

2.11. Buca Kaynaklar Tırmanış Alanı

Doğada bulunan, bir kaya yüzeye veya yapay bir tırmanış duvarına malzemeli, malzemesiz çıkma, inme ya da yan geçiş yapma sporuna kaya tırmanışı denir. Kaya tırmanışında amaç belli bir rotayı izleyerek ve hiç düşmeden, ipe oturmada, bitiş noktasına varmaktır. Bu spor, tırmanışçıları, fiziksel ve zihinsel olarak test eder, güçte devamlılık, teknik, denge, malzeme bilgisi, zihinsel kontrol ve problem çözme yetisi gerektirir. Önceleri dağcılığın bir kolu olan kaya tırmanışı, bugün kendi başına bir disiplin olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde ve dünyada yapay duvarlarda yarışmaları düzenlenmektedir. Buca kaynaklar kaya tırmanışı etkinlikleri kale mevkiinde yapılmaktadır. Nisan ayı sonunda başlar, 1 hafta sürer

Resim 39 - Buca kaynaklar kaya tırmanış kale mevki
[https://www.buca.bel.tr/\(15.04.2017\)](https://www.buca.bel.tr/(15.04.2017))

2.12. Buca Kaynaklar Gastronomi

Buca Kaynaklar, doğal güzelliklerinin ve tarihinin, birbirinden farklı kültürlerle kucak açmasının verdiği çeşitlilik sayesinde güzel bir ege beldesi olmayı çoktan başarmış bir yerdir. Yerel halkın ürettiği geleneksel tatlar, kendine özgü organik otlarla yapılan sağlıklı ve lezzetli yemekler, ekoturistlerce de oldukça ilgi görmektedir.

Resim 40 - Yerel tatlar (keşkek) - (Selim Güngör – 05.05.2017)

Keşkek

Keşkek, Ege'nin en meşhur yemeklerinden biridir. Özellikle köylerde ve kasabalarda, büyük kazanların içerisinde pişirilen keşkeğin lezzetini ziyaretçiler beğenmektedir. Çoğunlukla düğünlerde ve bayramlarda yapılan keşkek, yöreye göre yapılış şekilleri, farklılık göstermektedir. Ancak keşkeğin temel maddesi yarma, buğday ve ettir, diğer bir önemli maddesi de zeytinyağı koyulmasıdır. Düğünden ya da bayramdan bir gece önceden ıslatılan buğday, büyük kazanlara alınarak etle beraber kaynatılır. Kaynatılan bu karışım özümşenerek, keşkek dövme denilen karıştırma işlemi ile et ile buğday bu işlem sonucunda birbirlerine iyice karışır.

Teknolojinin gelişmesiyle, günümüzde keşkek dövme işlemi, makinalarlada yapılmaktadır. Ancak geleneksel yöntemlerle dövme işlemleri halen daha makbul sayılmaktadır. Bu yüzden, Buca Kaynaklar da halen daha, geleneksel yöntem olan, tokmak ile dövme yapılır. Büyük kazanların içerisinde ve odun ateşinde pişirilir. Genellikle dana etiyle yapılırsa da, tavuk etinin de farklı bir tadı bulunmaktadır. Genellikle kemikli dana etinden yapılan keşkeğin üzerine, kırmızı biber ve zeytin yağından hazırlanan sos ile servis edilir. Aynı zamanda da, keşkeğin üzerine etli nohut dökülerek de servis edilmektedir. Tamamen damak zevkine göre değişkenlik gösterir.

Resim 41 – Keşkek (anonim)

Tarhana Çorbası

Tarhana çorbası geleneksel Türk tatları arasında yer almaktadır. Her öğün tüketilebilen tarhana çorbasının ana maddesi kese yoğurdu, domates, un, tuz, soğan gibi malzemelerden oluşmaktadır. Bu malzemeler karıştırılıp pişirildikten sonra güneşte kurutulup, yıl boyunca tüketilebilmektedir. Buca Kaynaklar bölgesinde de her çeşidi yapılan tarhana çorbası bölge için farklı bir tattır.

Resim 42 – Tarhana Çorbası

http://izmirfx.mekan360.com/iys_yemekkulturu,sehirID=35,ilceID=,icerik=2824.-yemekkulturu-tarhana-corbasi.html(17.04.2017)

Şevket-i Bostan

Doğada, gelişi güzel yetişen şevketi bostan çok faydalı otlar arasında yerini almıştır. Ege mutfağında önemli bir yeri olan şevket-i bostan, Buca Kaynaklarda da önemli bir yerel tattır. Kasım ayında olgunlaşan şevket-i bostan bahara kadar taze olarak tüketilmektedir. Esnaf pazarlarında ve yerel pazarlarda çokça yerini alan şevketi bostanın çok çeşitli yemekleri yapılmaktadır. Şevketi bostanın dalları, yaprakları ve kökü ile yapılan çok çeşitli yemekleri vardır. Genellikle etli ve zeytinyağlı yemekleri yaygındır.

Resim 43 – Şevketi Bostan

<https://www.enkisa.com/alabas-otu-nedir-zararlari-nelerdir-30243.html>(17.04.2017)

Kaynaklarda da birçok yerde yetişen ve belde sakinleri tarafından da tüketilen şevket-i bostan, yöre mutfağında önemli bir yere sahiptir.

İstiridye Mantarı

İstiridye Mantarı, birçok isimle anılmaktadır. En çok, kavak ve kayın mantarı olarak bilinmektedir. Yenilebilir mantarlar arasında yer alan istiridye mantarı Kaynaklar bölgesinde de yetişen ve tüketilen bir bitkidir. Yerel halk tarafından

poşetlerde karanlık ve nemli ortamlarda sabit bir ısı düzeyinde yetiştirilen istiridye mantarlarında organik toprak kullanılmaktadır. Bir ilaç özelliği taşıyan çok besleyici ve faydalı olan istiridye mantarı, diğer mantar türlerine göre de önemli farkları vardır. Bazı kanser türlerinde genelde ilaç olarak kullanılmaktadır.

Resim 44 – İstiridye Mantarı

[https://www.dogalmantarlar.com/istiridye-mantari-ve-ozellikleri/\(17.04.2017\)](https://www.dogalmantarlar.com/istiridye-mantari-ve-ozellikleri/(17.04.2017))

Kabak Çiçeği Dolması

Ege bölgesine has olan kabak çiçeği, özellikle temmuz aylarında hasatı yapılan bir üründür. Sabah saatlerinde toplanması çok önemlidir. Gün doğmadan tam açılmış olan kabak çiçeklerinin yıpranmamış ve güneş görmemiş olması kalitesini ve tazeliğini artırmaktadır. Kabak çiçeğinin hafif dikenli yaprakları alındıktan sonra iyice yıkandıktan sonra dolma harcı ile doldurulup zeytinyağlı olarak pişirilmektedir. Buca Kaynaklar da önemli bir yerel tat olan kabak çiçeği dolması yemeği çok lezzetli ve bu bölgeye has bir tattır.

Resim 45 - Kabak Çiçeği Dolması

[https://ofpof.com/yemek/ege-bolgesinin-en-meshur-15-yemegi\(17.04.2017\)](https://ofpof.com/yemek/ege-bolgesinin-en-meshur-15-yemegi(17.04.2017))

Gözleme

Gözleme, ince olarak açılmış yufkanın çeşitli içlerle doldurulduktan sonra, sac üzerinde odun ateşinde pişirilmesi şeklinde hazırlanan, bir çeşit aperatif Türk böreğidir. Gözlemeye iç olarak haşlanmış patates, çökelek, istiridye mantarı, kıyma katılmaktadır.

Resim 46 – Gözleme

[http://tefennihem.meb.k12.tr/tema/icerikler/sazak-koyu-kursiyerleri-gozleme-yapti_1177072.html\(17.04.2017\)](http://tefennihem.meb.k12.tr/tema/icerikler/sazak-koyu-kursiyerleri-gozleme-yapti_1177072.html(17.04.2017))

Ev Baklavası

Baklava çok ince açılmış ve kat kat üst üste konulmuş yufkanın arasına ceviz, antepfıstığı, kaymak gibi şeyler konularak yapılan, eşkenar dörtgen biçiminde dilimlenen ve odun ateşindeki fırınlarda pişirildikten sonra üzerine şeker şerbeti dökülen bir hamur tatlısıdır. Yöre halkı evlerinde hazırladıkları, ev baklavasını yerel pazarda ekoturistlere pazarlamaktadırlar.

Resim 47 – ev baklavası - (Selim Güngör – 05.05.2017)

Kekik suyu

Buca Kaynaklar a özgü, zengin oksijen yüklü ormanlarda yetişen kekik, çokça kullandığımız bir baharat çeşididir. Dağlardan toplanan bu bitki önce güzelce yıkanır ve temizlenir. Büyük bir kazan, bu kazan içinde, ikinci bir kazan daha konur, bitkiler büyük kazanın içine konulur ve küçük kazan da bunun içine oturtulur. Büyük kazanın içerisine, küçük kazanı kapatmayacak kadar su doldurulur. Hava almaması için büyük kazanın kapağı ters çevrildikten sonra hamur ile kapatılır. Kazan içerisinde buharlaşan su büyük kazanın kapağından buharlaşarak, küçük tencereye

dolar. Kaynayan kazandaki damıtma işlemi ortalama 1 saat sürer bu sayede kekik suyu elde edilir.

Resim 48 – kekik

<http://www.hastane.com.tr/saglik/kekik-.html>(17.04.2017)

Resim 49 – kekik suyu damıtılması

<http://manavgatliarici.blogspot.com.tr/2012/01/kekik-yag-nasl-sklr.html>(18.04.2017)

Salçalar, Reçeller ve Turşular

Biber ve domatesler yıkanıp temizlendikten sonra, sıkılarak elde edilen aromaları, odun ateşindeki büyük kazanlarda kaynatılır. Az miktarda tuz ile harmanlanıp, kavanozlandıktan sonra, ekoturistlere biber ve domates salçaları, pazarlanmaktadır.

Reçeller ise, Kaynaklar da yetişen vişne, çilek, böğürtlen gibi meyvelerin ayrı ayrı reçelleri yapılmaktadır. Odun ateşinde, büyük kazanlarda bir miktar su ile, meyveler kaynatılır, belli bir miktarda şeker ilave edilir, kıvamı arttığında soğumaya alınan, reçeller kavanozlanarak ve ekoturistlere satılmaktadır.

Buca Kaynaklar da, turşular sirke kullanılarak yapılmakta, turşu malzemesi olan domates, biber, kabak, lahana ve daha birçok malzeme özenle temizlenip sirke su ve sarımsak kullanılarak kavanozlara kapatılıp 1 ay bekletildikten sonra yerel pazarda birçok köy tezgâhında, ziyaretçilere ve ekoturistlere satılmaktadır.

Kurutulmuş Sebze Meyve ve Otlar

Domates, patlıcan, biber, kabak, elma, üzüm gibi sebze ve meyveler yazın sıcakta kurutulduktan sonra poşetlenir aynı zamanda kekik, nane, dere otu gibi yöreye has aromatik otlarda, aynı şekilde yazın toplanır, güneşte kurutulup poşetlendikten sonra, ziyaretçilere ekoturistlere satılmaktadır. Bu ekonomik etkinlikler yöre halkının refah düzeyini arttırmakta önemli bir yere sahiptir.

Konserveler

Yörede yetişen fasulye, kabak, domates, patlıcan gibi çeşitli sebzelerden yapılan yemeklik konservelerde ilgi çekmektedir. Yazın yetişen bu sebzeler belli küçüklükte, doğandıktan sonra hafifçe kaynatılıp, sıcakken kavanozlandıktan sonra tüketime hazır hale gelir.

Erişte

Bir makarna türü olan erişte de Ege bölgesinde oldukça yaygın bir üründür. Kaynaklar, eriştesi de ayrı bir yöresel tada sahiptir. Un, yumurta, tuz, yağ, su karışımından oluşan hamurlar, mayalanması için bekletildikten sonra belli bir kalınlıkta yer masalarında açıldıktan sonra, belli bir süre kurutulur, makarna boyutlarında, yöre kadınları tarafından doğranır ve gölgede iyice kurutulduktan sonra poşetlenir ve tüketime hazır hale gelir.

Resim 50 - Yerel pazar tezgâhındaki el emeği ürünler (Selim Güngör – 05.05.2017)

3. BÖLÜM- MATERYAL BULGULAR VE YÖNTEMLER

3.1. Mülakat

7 MAYIS 2017 Buca Kaynaklar Muhtarı Erhan ŞEN Bey ile Kaynaklar Ekoturizm Potansiyeli, üzerine yaptığımız mülakat ile ilgili izlenimlerimiz. Erhan Bey 2.dönem Kaynaklar Muhtarıdır. Kaynaklar ın ekoturizm potansiyelinin korunması ve artırılması konusunda çok çalışmaları var.

Mülakatımız 18 dk. 35 saniye sürdü. Erhan beyle, soru cevap şeklinde yapmış olduğumuz çalışmada, Kaynaklar la ilgili yapılan ekoturizm çalışmaları, ekoturizm potansiyeli, ekoturizm değerleri, faaliyetleri, geliştirme ve koruma önlemleri ile ilgili bilgiler aldık. 2009 yılında ekoturistlere alışveriş yapma imkânını sağlayabilmek için Yerel Pazar kurduk. Köydeki bayanlar evde ürettikleri; kekik suyu, Salça, reçel, erişte, tarhana, keşkek, ev baklavası, saç üstü gözleme, ev ekmeği, köy yumurtası, el örgüleri gibi ürünleri, cumartesi ve Pazar günü kurulan, yerel pazarımızda satmaya başladılar. Halkımızın ilk zamanlarda, tereddütleri olmuştu ama zamanla alışıldı, ekonomik yönden de fayda sağladı. Halk ekoturistlerden memnun.

Kaynaklar Nif dağı eteklerinde kurulu, doğa yürüyüşü parkurları, gürekleşelalesi, anıt ağaçları bizim ekoturizm değerlerimiz.

‘-Doğanın korunması için çok gayret gösteriyoruz’

-Kale mevki tırmanış alanı, Ülkemizin en önemli tırmanış alanlarından biridir,9 Eylül üniversitesi dağcılık kulübünün öncülüğünde, Türkiye genelinde üniversitelerin, dağcılık kulüpleri kaynaklara kaya tırmanışı şenliklerine katılmak için gelirler, şenlikler nisan ayı sonunda başlar, 1hafta sürer.

-Buca Belediyesi ile birlikte düzenlediğimiz, uyku festivali de Kaynaklar da yapılmaktadır. Mayıs, haziran aylarında, teknolojik uyku adıyla anılan festivalde elektrik kullanılmıyor, cep telefonu, fotoğraf makinesi bulundurulmuyor. Katılımcılara yöremize has sıcak tarhana, keçi sütü ve keşkek ikram ediyoruz.

-Kaynaklar merkezde 7 adet Anıt çınar ağacımız bulunmakta, bunlardan 1 tanesi 1000 yıldan yaşlı olan Kunduracı Çınarıdır. Kunduracı Çınarı adını yıllar önce

kaynaklarda yaşıyan bir dedemiz, bu ınar ağacının gövdesindeki kovukta ayakkabı tamirciliği yapmış, adı **kunduracı ınarı** olarak anılmaya başlanmıştır.

Bu ağaçlar kültür ve tabiat varlıkları koruma kurulu tarafından koruma altındadır.2017 yılı itibariyle Kunduracı ınarı için doğum günü şenlikleri yapmayı da düşünüyöruz.

-Geçtiğimiz yıllarda yemek yapma festivalleri düzenledik. Tekrarlarını yapmayı planlıyoruz.

-Ekoturistler konaklamak için kamp alanlarında, çadır tercih ediyorlar. Genellikle bölgede 2 ila 5 gün arasında kalıyorlar, sirkülasyon böyle devam ediyor.

Buca belediyesiyle birlikte oluşturduğumuz izcilik ve dağcılık kamp alanında 10 adet ahşap bungalov evimizde ekoturistlere hizmet vermektedir.

-Ekoturistler nisan, mayıs aylarında çok geliyorlar, üniversitelerden, dağcılık, izcilik kulüplerinden, olduğu gibi ailecek, arkadaşlarıyla gelen ekoturistlerimizde oluyor.

-Kaynaklar Nif dağı eteklerinde olması dolayısıyla zengin fauna ve floraya sahip, yaban hayatında sincap, keklik, tavşan domuz çok yaygın. Kaynaklara has endemik Mustafa Bey armudu, Tırtık Ali denen arpa buğday melezi buğdayımız, kekik, adaçayı, Kaynaklar Lalesi yaygın bitkilerimiz. Yükseklerde kızılçam ormanlarımız bulunmaktadır.

-Kaynaklarda ekoturizmin gelişmesi konusunda, Jip safari düşüncemiz bulunmaktadır. İzmir'e gelen yabancı ekoturistleri köy kahvaltısı ile karşılayıp, jip safari yaptırmayı düşünüyöruz. Çalışmalarımız devam ediyor, Kaynaklar ekoturistlerden olumlu etkileniyor, ekoturistler içinde, güvenli bir yer olan, güzel Kaynaklar a ekoturistleri bekliyoruz dedi.

Resim 51 - Kaynaklar yerel pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 52 - Kaynaklar yerel pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)

Kaynaklar merkezde kurulmakta olan Buca Kaynaklar yerel pazarı, haftanın 2 günü, Cumartesi ve Pazar günleri ekoturistlere alışveriş olanağı sağlıyor.

Resim 53 - Kaynaklar yerel pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)

Pazarda satılan ürünler, yerel halkın ürettiği kekik suyu, salça, turđu, reel, tarhana, eriğe, zeytin ve zeytinyağı, pekmez, keğekek, ev baklavası, köy yumurtası, kurutulmuğu sebzeler gibi birçok ürünlerden oluğumaktadır.

Resim 54 – kaynaklar meydanı anıt ağaçlar bölgesi (Selim Güngör – 05.05.2017)

3.2. Anket Çalışması

Anket kişilerin ve grupların yapılan araştırma üzerindeki duygu, düşünce ve deneyimlerini önerilerini saptayabilmek için metin halinde hazırlanmış soruları ayrı ayrı kişilere sorarak yapılan bilgi toplama işidir. Anket araştırmasının en önemli kısmı soru formunun oluşturulmasıdır. Anket araştırmasında posta telefon internet ve karşılıklı görüşme yöntemleri isteğe göre tercih edilebilir. Ankette soru formatının belirlenmesi soruların yazılması soru ve formunun düzenlenmesi aşamasında oluşur. Soru formatı oluşturulurken sorular kapalı uçlu ve açık uçlu sorulardan oluşabilir. Kapalı uçlu soru tipi anketler daha sağlıklıdır. Açık uçlu sorular yorum gerektiren sorulardır. Katılımcılardan düşüncelerini en iyiyi yansıtan seçeneği işaretlemeleri istenir. Kapalı uçlu sorularda evet hayır formatı ya da çoktan seçmeli şeklinde cevap şıkları olur. Yaygın ve tutarlı olan kapalı uçlu sorulardan oluşan anketlerdir. (Baş,2005, s.56)

3.2.1. Anket Amacı

Ekoturizm ile ilgili, ekoturistlerin, demografik özellikleri, hangi aktiviteleri tercih ettikleri, bölgede hangi aktivitelerin yapıldığı, bölgenin ekotursistik değerleri, ekoturistlerin katıldıkları etkinlikler ölçülmeye çalışılmıştır. Buca Kaynaklar da ekoturizm adına yapılan faaliyetler ve aktiviteler neler, ekoturistlerin ilgi ve dikkatini çeken unsurlar bulunmaya çalışılmıştır. Ekoturizmin Buca Kaynaklarda mevcut potansiyelinin belirlenmesi, korunması ve geliştirilmesi için neler yapılabilir, tespit edilmeye çalışılmıştır.

3.2.2 Anketin Kapsam ve Yöntemi

Çalışmalarımız İzmir ili genelinde ve Buca Kaynaklar çevresinde yoğunlaşmıştır. Araştırma Nisan, Mayıs 2017 tarihlerinde yapılmıştır. Verilerin toplanmasında, Anket yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılara basit rastgele örnekleme yöntemiyle, her kesimden görüşme çalışması yapılmıştır.

Araştırma kitemizde bulunan katılımcılara, 20 sorudan oluşan anket soruları,200 kişiye bire bir anket formları dağıtılarak uygulanmıştır. Katılımcıların, ankete katılır mısınız, yaklaşımımıza, konusunun ne olduğunu sormaları, konusunun

Buca Kaynaklar Ekoturizm Potansiyeli cevabını aldıklarında, ankete genel manada tereddütsüzce katılma istekleri dikkat çekici ve ekoturizm adına sevindirici bir tepkidir. Anketteki 20 soru ağırlıklı olarak 4 şıktan oluşmakta. Cevaplar çoktan seçmeli olup bazı sorular hepsi şıkkı kullanılarak ankete genişlik kazandırılmıştır. Ankette 4 sıktan oluşmayan, 5 sorumuz ise, 3 sorumuz 2 şıklı, 1 sorumuz 3 şıklı ve 1 sorumuzda 5 şıklıdır. Diğer 15 sorumuz 4 şıklıdır.

Ankette katılımcılara ilk 5 soruda demografik özellikleri ile ilgili sorular sorulmuş, sonraki 9 soruda ekoturizmi ne kadar tanıdıkları ve ekoturizmle ilgili yaklaşımları, deneyimleri ile ilgili sorular sorulmuştur. Sonraki 6 soruda ise Buca Kaynaklarla ilgili konulara yer verilmiştir. Ekoturizm hakkında ve Buca Kaynaklar ekoturizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik yoğunlaştırılmış sorular sorulmuştur. Alınan cevapların toplamı üzerinden, Frekans ve (%) yüzdeler dağılımı yapılmıştır.

3.2.3 Katılımcıların Demografik Bilgileri Nelerdir?

Katılımcıların demografik bilgileri, kişi sayısı ve yüzdeler oran üzerinden, 'tablo 1' de gösterilmiştir. Yaptığımız çalışmada erkek katılımcıların, kadın katılımcılardan fazla olduğu görülmektedir.

Katılımcıların % 61.5'i erkek % 38.5'i kadındır.

Katılımcıların % 30'u, 25 yaş altı guruptan oluşurken, % 6'sı 65 yaş üstü gurupta yer almaktadır.

Katılımcıların % 45'i, 25-45 dinamik gurubu oluştururken, % 19'u, 45-65 yaş gurubunu oluşturmaktadır. Eğitimle ilişkili anket sonuçları ise üniversite mezunu katılımcıların çok fazla olduğu görülmektedir. %58'i üniversite mezunu. Üniversite üstü eğitimliler ise, % 6,5' i oluşturmaktadır.

İlköğretim mezunları ise %10,5'i oranında yer almıştır, katılımcıların eğitim düzeylerinin, yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Meslek durumlarına bakıldığında katılımcıların memur ağırlıklı olduğu görülmektedir. %42,5'i memur, %32,5'i serbest meslek , %15'i işçi, % 10'u emekliden oluşmaktadır.

Katılımcılara yıllık ortalama gelirlerini sorduğumuzda; % 16.5'lik, öğrenci ve ev hanımı olduğu sanılan kesim, gelirinin olmadığını belirtmiştir, %18'lik kesim yüksek gelir gurubunda yer alıyor. %65.5'lik geniş bir kesim ise orta gelir gurubunda yer aldığı anlaşılmaktadır.

Demografik sonuçları genel olarak değerlendirdiğimizde erkek, kadın katılımcı sayılarının 200 kişide, 123'ü erkek, 77'si kadındır. Katılımcıların ağırlıklı olarak yüksek eğitim seviyesine sahip oldukları ve orta yaş grubunun hâkim olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgileri nelerdir?

Demografik özellikler	Frekans (n)	(%)
Cinsiyet		
Erkek	123	61.5
Kadın	77	38.5
Yaş grupları		
25 in altı	60	30
25-45	90	45
46-65	38	19
66 üstü	12	6
Eğitim durumları		
İlköğretim	21	10.5
Lise	50	25
Üniversite	116	58
Üniversite üstü	13	6.5
Meslek		
İşçi	30	15
Memur	85	42.5
Serbest	65	32.5
Emekli	20	10
Gelir durumu		

Gelirim yok	33	16.5
8 binden az	92	46
8-16 bin	39	19.5
16 binden fazla	36	18

3.2.4. Ekoturizm Sizce Nedir?

% 62.5'lik kesim Ekoturizmin, gerçek manasıyla, Doğal çevreyi koruyan ve yerel halkın refahına katkı sağlayan, sürdürülebilir turizm cevabını vermiştir.

Ekoturizmin kelime anlamıyla ilgili bu sorumuzda, katılımcıların ağırlıklı olarak doğru cevabı vermesi, ekoturizmin tanındığı anlamına gelmektedir.%17.5'lik kesim ekonomik turizm olarak algılamıştır. Ekoturizm aynı zamanda kırsal turizm, alternatif turizm, agro turizm, yumuşak turizm, doğa turizmi, dağ turizmi, yeşil turizm gibi isimlerle de tanınmasına rağmen, ekoturizm olarak tanınması daha yaygındır.

Tablo 2. Ekoturizm sizce nedir?

	Frekans (n)	(%)
Ekonomik turizm	35	17.5
Deniz güneş kum turizmi	26	13
Sağlık turizmi	14	7
Çevreyi ve yerel halkın refahına katkı sağlayan sürdürülebilir turizm	125	62.5

3.2.5. Hangileri Ekoturizm Faaliyetidir.

Katılımcılar, doğa yürüyüşü, karavan, kamp, hepsi, şıklarından oluşan sorumuzda, %62'si hepsi şikkını işaretlemişlerdir. Bu sonuç ekoturizmin katılımcılar tarafından çoğunlukla tanındığını göstermektedir.

Tablo 3. Hangileri ekoturizm faaliyetidir?

	Frekans (n)	(%)
Doğa yürüyüşü	44	22

Karavan turizmi	11	5.5
Kamp turizmi	21	10.5
Hepsi	124	62

3.2.6. Katılımcıların Harcama Durumları

Ekoturizm tatilinde,3 günlük, kaç TL harcama yapabilirsiniz? Sorusuna, %44.5'i, 300-1000,%28'i 300 TL den az,%17.5'i1000-2000,%8.5'i, 2000 TL'nin üzerinde şikkını işaretlemiştir. %8.5' 2000 TL'nin üzerinde cevabının düşük oranda olması dikkat çekicidir.300-1000, %44,5'lik geniş kesimin orta gelir gurubunda olduğu anlaşılıyor, 300 TL den az şikkını işaretliyen, %17.5'lik orandaki kesiminde, ekoturizm tatil planı yaptığı anlaşılıyor.

Tablo 4. Katılımcıların varsayılan harcama durumları

	Frekans (n)	(%)
300 liradan az	58	28
300-1000	89	44.5
1000-2000	36	18
2000 TL üstü	17	8.5

3.2.7. Katılımcıların Tatil Yeri Seçimindeki Etkenler

Ekoturizm tatil planınızda sizi yönlendiren etken, ne oluyor sorusuna, Arkadaş ve çevre % 58'i, İnternet, Televizyon %21i, Seyahat acentesi %12.5'i, Gazete, Dergi %8.5i cevapları alınmıştır. Burada arkadaş ve çevrenin ne kadar etkili olduğu 200 katılımcıdan 116'sının bu şikkı işaretlemesinden anlıyoruz. Kişisel etkileşimin tatil planında önemi öne çıkıyor. Ekoturistlere gösterilen ilgi ve alaka, güler yüz, karşılıklı memnuniyet en önemli reklam olarak görülmelidir. % 21'lik grup ise internet ve televizyon diyerek, görsel yayınlar ve reklamın önemini vurgulamaktadır.

Seyahat acenteleri de giderek yaygınlaşmakta ve bu konuda profesyonel hizmetler vermektedirler. Gazete ve dergiler %8,5'lik oranıyla reklam konusunda geride kalmaktadır. Ekoturizm ile ilgili yerel dergilerden, uluslararası dergilere,

gazetelere kadar reklam ağının genişletilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, Buca Kaynaklarında yıllık basılan, Tarihi Çınar Kaynaklar dergisi de önem arz etmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Tatil yeri seçimindeki etkenler?

	Frekans (n)	(%)
İnternet televizyon	42	21
Gazete dergi	17	8.5
Arkadaş çevre	116	58
Seyahat acentesi	25	12.5

3.2.8. Katılımcıların Ekoturizm Tatil Süreleri

Bu sorumuzda, katılımcıların planladıkları ekoturizm tatillerinin kaç gün ile sınırlı olacağı tespit edilmeye çalışılmıştır.%45'lik kesim 3-7 gün, %37,5'i 1-3 gün, % 14.5 i, 7-15 gün, %3'ü gün olarak belirtmiştir. 3-7 gün diyenler %45 oranında 2.sırada 1-3 gün diyenler var. Katılımcılar da, 200kişiden 165 i ağırlıklı olarak bir haftayı geçmeyen tatilden yana olduklarını belirtmişlerdir. %3'ü 15 gün üzeri olarak belirtmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların ekoturizm tatil süreleri?

Gün	Frekans (n)	(%)
1-3	75	37.5
3-7	90	45
7-15	29	14.5
15 üzeri	6	3

3.2.9. Ekoturizm Tatiline Kimlerle Çıkmayı Planlıyorsunuz?

Katılımcılara, ekoturizm tatiline, kimlerle çıkmayı planlıyorsunuz sorusuna, katılımcılar %43,5'i ailesi, %33 ü arkadaşları, %19 u grup ve turlar,%4,5'i yalnız katılmayı planladıklarını belirtmişlerdir. Ekoturizm seyahatlerinde aile tercihinin oldukça ileri düzeyde olduğu görülmektedir. Katılımcıların yerli turistlerden

oluşması ve toplumun genel yapısı düşünüldüğünde aile ile yapılan ekoturizm tatil planlarının önemi de artmaktadır. Ekoturizm ile ilgili yapılacak plan ve projelerde, aile ile ilgili yatırımların, göz önünde bulundurulması gereklidir. Ekoturistlerin seyahatlerinde, çocuk ve yaşlıların da, ihtiyaçlarını karşılayacak yatırımlara önem verilmelidir.

Katılımcılardan %33lük kesim ise arkadaşları ile tatili tercih ediyor. Üniversitelerin bünyesinde bulunan, ekoturizm faaliyet ve aktivitelerini destekleyen, dağcılık, izcilik gibi kulüplerinde bu noktada etkileri bulunmaktadır. Ekoturizmin tanıtılması ve öneminin anlaşılması konusunda orta öğretim öğrencilerinin de yapılacak organizasyonlarla gruplar halinde ekoturizm faaliyet ve aktivitelerine katılmaları sağlanmalıdır.

Tablo 7. Ekoturizm tatiline kimle çıkıyorsunuz?

	Frekans (n)	(%)
Yalnız	9	4.5
Aile	87	43.5
Grup	38	19
Arkadaş	66	33

3.2.10. Katılımcıların Tatil Tercihleri

Yapılan ankette katılımcıların %45'i doğal ve kültürel çekicilikler, %37.5'i güneş deniz, kum, %11.5'i diğer, %6'sı sağlıkla ilgili tatil planı yaptıklarını belirtmişlerdir. 200 kişilik anket çalışmasında 90 kişinin doğal ve kültürel çekiciliklerle ilgili tercihte bulunması önem arz etmektedir. Yapılacak olan stratejik çalışmalarla bu oranın artırılması sağlanmalıdır. Özellikle yurt içi ekoturistik seyahatle ilgili reklam, teşvik çalışmaları artırılmalıdır. Genel ve yerel yönetimlerle yapılacak çalışmalarla gerekli önlem ve desteğin alınması sağlanmalıdır. Doğanın ve sosyal kültürün korunması, sürdürülebilirlik konusunda önemlidir, ayrıca gelen ekoturistlerin, güven duyması, karşılıklı memnuniyet önem arz etmektedir.

Tablo 8. Katılımcıların tatil tercihleri?

	Frekans (n)	(%)
Sağlık	12	6
Güneş deniz kum	75	37.5
Doğal ve kültürel çekicilikler	90	45
Diğer	23	11.5

3.2.11. Doğal ve Kültürel Tatile Çıktınız Mı?

Evet ve hayır şıklarından oluşan sorumuza %78.5'i evet, %21.5'i hayır cevaplarını vermiştir.200 kişilik anket çalışmasında 157 kişinin doğal ve kültürel amaçlı tatile çıktığını belirtmesi dikkat çekicidir. Ülkemiz ekoturizm açısından çok güçlü bir ülkedir. Doğal kaynaklarımızı, uluslararası olarak da tanıtılmalı, alınacak önlemlerle ülke ekonomisinin ve yerel halkın refahının artırılması sağlanmalıdır.

Tablo 9. Doğal ve kültürel tatile çıktınız mı?

	Frekans (n)	(%)
Evet	157	78.5
Hayır	43	21.5

3.2.12. Ekoturistleri Cezbeden Tatil Tercihleri

Sorumuzda %24'ü doğa ile ilgili aktiviteler, % 22.5'i doğa ile baş başa olmak, % 7'si yörenin kültürü,%5'i anıt ağaçlar olduğunu belirtmiştir. Bu sorumuz anketteki tek 5 şıklı sorumuzdur.5.şık, hepsi şikkını, %41.5'lik kesim tercih etmiştir.4 şikkımız da ekoturizmi ilgilendiren konulardan olduğundan, hepsi şikkının ağırlıklı olarak tercih edilmesi önemli bir bulgudur. Sorumuzdaki şıklar araştırmanın yapıldığı, Buca Kaynaklar bölgesini anımsatması açısından önemlidir. Kaynaklardaki cazibe ve çekim noktalarından birisi, Anıt ağaçlardır. En önemlisi Kunduracı Çınar'ıdır.

Tablo 10. Ekoturistleri cezbeden tatil tercihleri

	Frekans (n)	(%)
Doğayla baş başa olmak	45	22.5

Doğayla ilgili aktiviteler	48	24
Yörenin kültürü	14	7
Anıt ağaçlar	10	5
hepsi	83	41.5

3.2.13 Kaynaklar İzmir'in Hangi İlçesindedir?

Katılımcıların % 91,5'i Buca , %1,5'i Çiğli , %4,5'i Bornova, %2,5'i Karşıyaka olarak belirtmiştir. Buca olarak belirten %91,5'lik kesimin Kaynaklar ın nerede olduğundan haberdar olması önemli bir bulgudur. Kaynaklar bağlı olduğu Buca ilçe merkezine 9 kilometre mesafe uzaklıktadır. Kaynaklar semtinin İzmir şehir merkezine mesafesi ise yaklaşık 13 kilometredir. Kaynaklar rakımı 348 metredir. Çevre insanların ve kent sakinlerinin ekoturistik olarak bu merkezden haberdar olmaları Buca kaynakların ekoturizm potansiyeli açısından, çekim gücünün yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 11. Kaynaklar İzmir'in hangi ilçesindedir?

	Frekans (n)	(%)
Buca	183	91.5
Çiğli	3	1.5
Bornova	9	4.5
Karşıyaka	5	2.5

3.3.14. Kaynaklara Hiç Gittiniz Mi?

Katılımcılar,%45 i evet birden çok, %30.5'i evet 1 defa,%24.5'i hayır olarak cevaplamıştır. Evet, 1den çok gittim diyenlerin %45'i gibi yüksek bir oranda olması,%30.5'i evet 1 defa gittim diyenlerle beraber,%75.5'i gibi çok yüksek bir oranla, katılımcıların Buca Kaynakları, gezdiği, gördüğü, tanıdığı anlamına geliyor. Kaynakların tanınıyor, ziyaret ediliyor olması Ekoturizm potansiyeli olarak, ileri bir noktada olduğunu göstermektedir.

Tablo 12. Kaynaklara hiç gittiniz mi?

	Frekans (n)	(%)
Evet, 1 defa	61	30.5
Evet, 1 den çok	90	45
Hayır	49	24.5

3.3.15. Kaynaklarda Yapılan Faaliyetler Nelerdir?

Katılımcıların %32.5'i kamping,%11 trekking, %8.5'i karavan, %48'i hepsi olarak belirtmişlerdir.%48'lik hepsi şikkını yanıtlayan büyük bir çoğunluğun, bu faaliyetlerin Kaynaklar da yapıldığı ile ilgili bilgi sahibi oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 13. Kaynaklarda Yapılan Faaliyetler nelerdir?

	Frekans (n)	(%)
Kamping	65	32.5
Trekking	22	11
Karavan	17	8.5
Hepsi	96	48

3.3.16. Ekoturistlerin İlgisini Çeken Faaliyetler

Katılımcılara ilgilerini çeken ekoturizm faaliyetleri soruldu. Ankete katılan 200 kişiden %27'si doğada sportif aktiviteler, %15,5'i kamp kurmak,%26.5'i yerel yemekleri tatmak,%43.5'i hepsi olarak belirtmiştir. Ekoturistlerin ilgisini çeken çok çeşitli etkinlik, faaliyet ve aktivite seçenekleri vardır. Ekoturistlerin kişiden kişiye değişen çekim ve cazibe seçenekleri olmakla birlikte, seyahatleri sırasında, ekoturizm adına bütünlük arz eden çok sayıda faaliyette de bulunurlar.

Bölgeye kamp kurmaya gelen ekoturistler, aynı zamanda kaya tırmanışı sportif aktivitelerine katılabilir, yerel yemekleri tadabilir, yerel pazardan alışverişler yapabilir, yöre halkıyla etkileşimde bulunabilirler. Ekoturizmin geniş bir yelpazede yayılmış olması, ekoturizmin önemini de artırmaktadır.

Tablo 14. Ekoturistlerin ilgisini çeken faaliyetler

	Frekans (n)	(%)
Doğada sportif aktiviteler	54	27
Yerel yemekleri tatmak	28	14
Kamp kurmak	31	15.5
hepsi	87	43.5

3.3.17. Ekoturizm Faaliyetlerinde Sizi Ne Memnun Eder?

Katılımcıların %40'ı doğanın ve çevrenin tanınması, %16'sı karşılıklı memnuniyet ve güler yüz, %5.5'i alışveriş olanağı, %37.5'i hepsi olarak belirtmiştir.

Tablo 15. Ekoturizm faaliyetlerinde sizi ne memnun eder?

	Frekans (n)	(%)
Karşılıklı memnuniyet ve güler yüz	32	16
Alışveriş olanağı	11	5.5
Doğa ve çevrenin tanınması	80	40
Hepsi	77	38.5

3.3.18. Ekoturizmin Olumsuz Yönleri Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

Katılımcıların , %28'i evet, %72'si hayır olarak belirtmiştir. Bu sorumuzda 200 kişiden 144 ü hayır cevabını vermiştir. Bu yüksek bir orandır. Yaklaşık her 4 kişiden,3'ü hayır olarak belirtmiştir. Ekoturizm, diğer turizm faaliyetleriyle karşılaştırıldığında, doğacı ve insancıl yönüyle karşımıza çıkıyor. Katılımcıların vermiş olduğu bu cevap, sonuçlarından da anlaşılıyor ki, ekoturizmin olumlu yönlerinin, olumsuz yönlerinden, çok daha ileri düzeylerde olduğu algılanıyor.

Ekoturizmin, olumsuz yönleri, önlemler alınmazsa, doğanın tahribatı ve yerel halkın sosyo-kültürel yönden olumsuz etkilenmesi kaçınılmazdır. Ekoturizmin sürdürülebilirliği ilkesiyle direk olarak ilgilidir.

Tablo 16. Ekoturizmin olumsuz yönleri olduğunu düşünüyor musunuz?

	Frekans (n)	(%)
Evet	56	28
Hayır	144	72

BUCA KAYNAKLAR EKOTURİZM POTANSİYELİ ANKETİ

Ekoturizm: Çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını gözeten sürdürülebilir doğal alanlara karşı duyarlı bir seyahattir.

1	Cinsiyet	Erkek ()	Kadın ()		
2	Yaş	25 altı ()	25-45 ()	46-65 ()	66 üstü()
3	Eğitim durumu	İlköğretim ()	Lise ()	Üniversite ()	Üniversite üstü
4	Meslek	İşçi ()	Memur ()	Serbest ()	Emekli
5	Gelir durumu	Gelirim yok ()	8.000 TL den az ()	8.000-16.000 TL ()	16.000 TL üstü()

6- Ekoturizm sizce nedir?

- a) Ekonomik turizm () b) Deniz, güneş, kum turizmi () c) Sağlık turizmi ()
d) Çevreyi koruyan ve yerel halkın refahına katkı sağlayan sürdürülebilir turizm ()

7- Aşağıdakilerden hangileri ekoturizm faaliyetidir?

- A) Doğa yürüyüşü () b) Karavan turizmi () c) Kamp turizmi () d) Hepsi ()

8- Ekoturizm tatili için kaç lira harcama yapabiliriz? (en az 3 günlük)

- a) 300 TL den az () b) 300-1000 TL () c) 1000-2000 TL () d) 2000 TL üstü ()

9- Ekoturizm tatil yerini seçerken aşağıdakilerden hangisi etkili oluyor?

- a) İnternet, Televizyon () b) Gazete, Dergi ()
b) c) Arkadaş çevre () d) Seyahat acentesi ()

10- Ekoturizm tatil planınızı kaç gün yapıyorsunuz?

- a) 1-3 gün () b) 3-7 gün () c) 7-15 gün () d) 15 gün üstü ()

11- Ekoturizm faaliyetlerine kimlerle katılmayı planlıyorsunuz?

- a) Yalnız () b) Aile () c) Grup () d) Arkadaş ()

12-Tatil planlarınızda tercihiniz ne yönde oluyor?

- a) Sağlık () b) Deniz, kum, güneş ()
b) c) Doğal ve kültürel çekicilik () d) Diğer ()

13-Doğal ve kültürel amaçlı tatile hiç çıktınız mı? Evet () hayır ()

14- Ekoturizm tatilinizde sizi cezbeden en çok ne oluyor?

- a) Doğa ile baş başa olmak () b) Doğa ile ilgili aktiviteler ()
c) Yörenin kültürü () d) Anıt ağaçlar () e) Hepsi ()

15- Kaynaklar İzmir'in hangi ilçesindedir

- a) Buca () b) Çiğli () c) Bornova () d) Karşıyaka ()

16- Kaynaklara hiç gittiniz mi?

- a) Evet bir defa () b) evet birden çok () c) hayır ()

17- Kaynaklarda hangi ekoturizm faaliyetleri yapılmaktadır.

- a) Kamping () b) Trekking () c) Karavan () d) Hepsi ()

18- Aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangileri iğlinizi çekiyor

- a) Doğada sportif aktiviteler () b) yerel yemekleri tatmak () c) kamp kurmak () d) hepsi ()

19- Ekoturistik faaliyetlerde sizi ne memnun eder?

- a) Karşılıklı memnuniyet () b) Alışveriş olanağı () c) Doğa ve çevrenin tanınması () d) hepsi ()

20- Ekoturizm faaliyetlerinin olumsuz yönleri olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet () hayır ()

3.3. Ekoturizm Uygulaması ve Veri Analiz Sonuçları

Yapılan anket çalışması sonucunda yapılan araştırma ile ilgili Buca Kaynakların Ekoturizm potansiyelinin tespit edilmesine ve katılımcıların bu konudaki görüş ve düşüncelerinin tespitine çalışılmıştır. Ankete katılan deneklere birtakım sorular, ayrı ayrı sorularak bilgi toplanmıştır. Basit rastgele örnekleme yöntemi ile Sorulan sorular ve alınan cevaplarla ilişkili frekans ve yüzdelik oranı kullanılmış, sonuçlar analiz edilmeye çalışılmıştır.

Ülkemizin ve İzmir'in önemli bir ekoturizm merkezi olan Kaynaklar da yapmış olduğumuz anket çalışması ile bölgenin ekoturizm potansiyelini tespit etmeye çalıştık. Anket sonuçlarında, Kaynakların giderek artan ekoturizm potansiyelinin ekoturistlere cevap vermeye çalıştığı anlaşılmıştır. Katılımcıların, %61.5' erkek %38.5'i kadın olduğu, ailece ve arkadaşlarıyla tatil yapmayı tercih edenlerin ağırlıklı olduğu, genellikle genç ve orta yaş gurubundan oluşan katılımcı kitlemizin, orta gelir gurubundan, eğitim seviyesi yüksek ağırlıklı olarak üniversite öğrencilerinden oluştuğu anlaşılıyor. Katılımcıların %78.5'i ekoturizm ile ilgili tatile çıktıklarını belirtmiştir. %82.5'lik kesim tatil süresinin 1 haftayı geçmediğini belirtmiştir. Kaynaklar ı ziyaret eden katılımcıların oranı ise % 78.5'tir. Kaynakların nerede olduğunu bilen katılımcı sayısı ise % 91.5'tir. Katılımcılara ekoturistik faaliyet ve etkinliklerle ilgili sorularımızda hepsi şikkını tercih etmeleri, ekoturizm konusunda çeşitlilik arayışında oldukları anlaşılmıştır. Ekoturizmin olumsuz yönleri olduğunu düşünüyor musunuz sorumuza, %72'lik oranla hayır cevabını almamızda ekoturizmle ilgili koruyucu önlemler alındıktan sonra yerel halk ve ülke ekonomisi açısından çok önemli olduğu anlaşılıyor.

Swot Analiz

SWOT analizi güçlü ve zayıf yönlerinizi anlamanıza, fırsatların farkına varmanıza ve karşılaşılabileceğiniz tehditleri görmenize yardımcı olacak faydalı bir tekniktir. Güçlü ve zayıf yönler iç çevre faktörlerine bağlıken fırsatlar ve tehditler genellikle dış çevre faktörleriyle ilgilidir.

1-Güçlü yönler (Strength)

Sahip olduğu avantajlar ne?

Neleri diğerlerinden daha iyi yapıyorsunuz?

2-Zayıf yönler (Weakness)

Neleri iyileştirmelisiniz?

Nelerden sakınmalısınız?

3-Fırsatlar (Opportunities)

Hangi fırsatları değerlendirebilirsiniz?

Hangi fırsatların farkındasınız?

4-Tehditler (Threats)

Önünüzde ne tür engeller var?

Rakipleriniz neler yapıyor?

SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YANLAR

- Konum olarak kent merkezine ve önemli otoban yollarına yakın olması
- Anıt ağaçlara sahip olması
- Yerel halkının Ekoturizm faaliyetlerine katkı sağlaması
- Doğal alanların ve yaban hayatın bakir olması
- Güçlü bir flora ve faunaya sahip olması
- İklimin ılıman havasının temiz olması
- Festival turizmüne açık olması

ZAYIF YANLAR

- Yeterli tanıtım faaliyetlerinin yapılmaması
- Konaklama tesislerinin azlığı
- Ağaç ve orman kıyımına açık olması
- Bölgeye yaklaşan düğün salonları ve kafeler
- Ekoturizm etkinlikleri için eğitilmiş eleman eksikliği

FIRSATLAR

- Farklı doğa turizm aktivitelerine açık olması
- Sportif aktivite ve faaliyetlerinin yapılabilirliği
- Yerli ve yabancı turist ağırlama kapasitesi
- 4 mevsim ekoturistik faaliyet kapasitesinin olması

TEHDİTLER

- Kontrolsüz imar ve yapılaşma
- Taşocakları
- Arazi rantı ve talan
- Doğal çevrenin tahribatı

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Doğal alanlara seyahat, keşif ve ziyaretler önemli ekoturizm hareketleridir. Ekoturizm de öne çıkan temel unsur, doğal çevrenin korunarak, ekoturizmin geliştirilmesidir. Yerel halkın refahının artırılması gözetilirken aynı zamanda sosyo-kültürel olarak olumsuz etkilenmeler olmamalıdır. Sürdürülebilirlik bu iki temel faktörle sağlanabilir. Ekoturizm faaliyetlerinde karşılıklı memnuniyet çok önemlidir. Yöreye gelen ekoturistlerin yöreden memnun ayrılmaları ekoturizmin sürdürülebilir unsurlarından biridir. Ekoturistler ziyaretlerin sonucunda bölgeye tekrar gelmelerinde ve çevresindeki insanlara bölgeyi anlatmaları, tanıtılmaları konusunda karşılıklı memnuniyet çok önem arz etmektedir. Aynı zamanda yöre halkının da gelen turistlerden rahatsız olmamaları da şarttır. Bu konuda yapılacak olan eğitim ve rehabilite çalışmaları önemlidir.

Bölgeyi ziyaret edecek ekoturistler için tur acentelerine, sportif kulüplere, gruplara bölge halkının giyim kuşama, konuşma şivesi, yeme içme alışkanlıkları, inanç ve değerleri konusunda hassasiyetlerini içeren bilgiler verilmeli yapılacak olan seyahat ve ziyaretlerin kalıcılığının ve kalitesinin artırılabilmesi için ekoturistlerin bölgeden memnun ayrılmaları sağlanmalıdır. Yöre halkının ekoturistlere iyi davranmaları, güler yüzlü hoşgörülü olmaları aynı zamanda yöreyi anlatan, bilgi veren görevlilerin yetkin ve eğitilmiş olmaları, ekoturistlere nazik ve saygın davranmaları yol göstermeleri konusunda eğitim verilmesi gerekmektedir.

Alışveriş olanağının geliştirilmesi ile yerel halkın refahının ve kalkınmasının sağlanması, genel ve yerel yönetimlerin katkısıyla yerel pazarların kurulması, yöre halkının kendi ürettiği el işi ürünleri, ev yapımı gıdaları, doğal ürünleri, sanatsal değeri olan eserleri, yöreye gelen ekoturistlere satılarak, alışveriş olanağı sağlanmalı, yöre halkı ekonomik yönden güçlendirilmelidir. Ekoturizm dünya genelinde hızla gelişmektedir. Ülkemiz, ekoturizm yönünden çok zengin ve güçlü kaynaklara sahiptir. Bu yöndeki ekoturizm potansiyelimizi, ulusal ve uluslararası olarak geliştirmeliyiz.

Kaynaklar bozulmamış doğası ve sosyo-kültürel yapısı ile ekoturizm açısından çok yüksek bir potansiyele sahip olduğu anlaşılıyor. Günlük rekreasyonel amaçlı gelen yerli turistler yoğunlukta, Kaynaklar a gelen ekoturistlerin bölgede uzun süre kalabilecekleri altyapı ve konaklama tesislerinin yapılması gereklidir. Reklam ve tanıtım konusunda çalışmalar artırılmalıdır. Ulusal ve uluslararası tanıtım ve reklam çalışmaları ile yerli ve yabancı ekoturistlerinde bölgeye gelmeleri sağlanmalıdır. Çeşitli ekoturizm faaliyetleri ve etkinliklerine cevap verebilecek kapasitedeki Kaynaklar gerekli ilgiyi görürse yöre halkına ve ülke ekonomisine önemli ekonomik katkılarda bulunması mümkün olur.

Önümüze çıkacak olan tehdit ve tehlikelerin belirlenmesi için çalışmalar yapılmalı ve önlemler alınmalıdır. Çalışmalarda genel ve yerel yönetimlere görevler düşmektedir. Doğal ve kültürel alanların korunması, devlet güvencesine alınmalı, yapılan çalışmalar daha da güçlendirilmeli yeni önlemlerle stratejiler geliştirilmelidir.

Ormanların tahrifatı, ağaç kesimi, yangın tehlikesi, arazi açma, rant ve kirli yapılaşmalara izin verilememelidir. Doğanın, doğal dokusundan uzaklaşmadan, kısmi altyapı ve üstyapı çalışmaları sürdürülmeli, görüntü ve ses kirliliğine müsaade edilmemelidir. Bu konularda duyarsız davranan kişiler, hukuken cezalandırılmalıdır.

Dünyada gelişen ekoturizm pastasından ülkemizde gerekli dilimi almalı, bununla ilgili çalışmaların, ilgili makamlar tarafından devlet politikası haline getirilmesi gerekmektedir. Buca Kaynaklar da, var olan ekoturizm potansiyeli korunmalı ve daha da gelişmesi için çalışmalara devam edilmelidir. Günümüz ve gelecek nesiller için ekoturizme önem verilmeli ve ekoturizmin ilkeleri uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

Baş, T. Anket Nasıl Hazırlanır Uygulanır Değerlendirilir. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005

Eko turizmin Turizm Pazarındaki Yeri, *UNEP*

Funda, Ü.A. (15 HAZİRAN 2007), Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Kaynaklar (Buca/İzmir)Çevresinin Doğal Bitki Örtüsü Dağılımı İle Toprak Özellikleri Arasındaki İlişkilerin Gıs Ve Uzaktan Algılama Teknikleri Kullanılarak Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma

Gülbahar, O. (2009). 1990'lardan Günümüze Türkiye'de Kitle Turizminin Gelişimi ve Alternatif Yönelimler, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* Y.2009, C.14, S.1 s.151-177.

Kaypak, Ş. (2010). Ekolojik Turizmim Sürdürülebilirliği, *Journal of Alanya Faculty of Business / Alanya İslatme Fakültesi Dergisi*. Dec2010, Vol. 2 Issue 2, p1-22. 22p.

Ovalı, P. K. Megaron Dergisi, YTÜ Mim. Fak. E-Dergisi , Cilt 2, Sayı2, 2007.

Öztürk, Y.& Yazıcıoğlu, İ. (2002). Gelişmekte olan ülkeler için alternatif turizm faaliyetleri üzerine teorik bir çalışma. Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 183-195.

Semra, A. Uluslararası Turizm Sempozyumu, 1998. "21. Yüzyılda Sürdürülebilir Turizm Politikaları".

Turizm Bakanlığı.(1999), Turizm Terimler Sözlüğü, Ankara.

İnternet Kaynakça

- <http://www.ekoturizmdernegi.org/ekotur.asp/>(14.05.2017)
- <https://mehmeterdalodabas.wordpress.com/tag/ekoturizmin-amaci/>(12.05.2017)
- <https://mehmeterdalodabas.wordpress.com/tag/ekoturizmin-amaci/>(09.05.2017)
- <https://tr.wikiloc.com/wikiloc/>(11.05.2017)
- <http://www.patikatrek.com/egitim-seminer/doga-yuruyusu-nedir/32.html/>(15.05.2017)
- <http://www.nedir.com/kamp/>(15.05.2017)
- <http://surviveturk.com/kaya-tirmanisi/>(15.05.2017)
- https://www.turkcebilgi.com/anit_agaç/(17.05.2017)
- http://www.turkey-tatil.com/turizm_cesitleri/yayla.htm
- <http://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kirklareli/turizmaktiviteleri/sportif-olta-balikciligı414366>
- <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,11533/yayla-turizm-merkezleri.html> (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı/Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü/yayla turizm merkezleri - 08.04.2017)
- <://www.msxlab.org/forum/turizm/176617-akarsu-turizmi.html#ixzz4hwE95Bz0>
- <http://www.tarihiyerlerimiz.net/2013/01/turkiyede-av-turizmi.html>
- <http://www.karamankulturturizm.gov.tr/TR,129632/tarim-ve-ciftlik-agro-turizmi.html>
- <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10335/magara-turizmi.html>
- <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10335/magara-turizmi.html> (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı/Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü/mağara turizmi - 08.04.2017)
- <http://www.buff-tr.com/trekking-nedir-nasil-yapilir>
- <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10165/yamac-parasutu.html>
- <http://www.diyadinnet.com/YararlıBilgiler>
- <http://www.turizmrehberi.com/atli-doga-yuruyusu.htm>
- <https://www.diyetkolik.com/kac-kalori/keskek/>

Resim kaynakça

Resim 1 – Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji)

<http://www.kidstoppress.com/2015/02/bird-watching-in-mumbai-a-hangout-in-the-wild/>
(02.04.2017)

Resim 2 – Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji)

<https://www.cyrusholidayadvisor.com/north-cyprus-bird-watching.html>(12.04.2017)

Resim 3 – Trabzon Uzun göl Yaylası

<http://www.pegarose.com/farkli-bir-tatil-rotasi-yayla-turizmi>(12.04.2017)

Resim 4 – Yaban hayatı gözlemciliği

<http://scte-brazil.com/brazil-travel/pantanal/pantanal-wildlife-photography>(12.04.2017)

Resim 5 – foto safari gözlemciliği

<http://www.afari.de/fotosafari-in-botswana/>(12.04.2017)

Resim 6 – Atlı doğa yürüyüşü

<http://www.orduturizm.com/atli-doga-yuruyusu/>(08.04.2017)

Resim 7 – Dağcılık ve tırmanma

<http://www.hakkarihabetv.com/hakkaride-ilk-kaya-tirmanisi-yapildi-22147h.htm>(08.04.2017)

Resim 8 – Yamaç paraşütü

<https://www.photoplay.com.tr/blog/photoplay-fethiye-fotograf-kampi-gezisi-2016>(08.04.2017)

Resim 9 – Doğa yürüyüşü

<http://kalkanorganizasyon.com/trekking-doga-yuruyusu/>(08.04.2017)

Resim 10 – Doğa yürüyüşü

<http://www.sosyallob.com/trekking-nedir/>(05.04.2017)

Resim 11 – Mağara turizmi

<https://hague6185.wordpress.com/2013/10/20/5182/>(08.04.2017)

Resim 12 – Mağara turizmi

http://www.duzcekulturturizm.gov.tr/rehber-4-magara_turizmi.html(08.04.2017)

Resim 13 - Tarım ve çiftlik turizmi

http://www.turkiyeturizm.com/news_detail.php?id=11163(08.04.2017)

Resim 14 - Tarım ve çiftlik turizmi

<http://www.ciftlikdergisi.com.tr/ege-tarim-sera-ve-hayvancilik-fuari.html>(05.04.2017)

Resim 15 – Kamp karavan turizmi

<http://www.turizmglobal.com/tag/kamp-ve-karavan-turizmi/>(05.04.2017)

Resim 16 – Kamp karavan turizmi

<http://www.rizekulturturizm.gov.tr/TR,112799/kamp-ve-karavan-turizmi.html>(08.04.2017)

Resim 17 – Botanik turizmi

[https://bilgibotanik.com/duyuru_12/\(08.04.2017\)](https://bilgibotanik.com/duyuru_12/(08.04.2017))

Resim 18 – Botanik turizmi

[https://www.expedia.co.in/Botanical-Garden-Srinagar.d6148275.Attraction\(05.04.2017\)](https://www.expedia.co.in/Botanical-Garden-Srinagar.d6148275.Attraction(05.04.2017))

Resim 19 – Av turizmi

[https://www.travelsouthdakota.com/explore-with-us/spotlights/hunting-opening-day\(08.04.2017\)](https://www.travelsouthdakota.com/explore-with-us/spotlights/hunting-opening-day(08.04.2017))

Resim 20 – akarsu turizmi

[https://www.etstur.com/letsgo/turkiyenin-en-iyi-rafting-yerleri/\(02.04.2017\)](https://www.etstur.com/letsgo/turkiyenin-en-iyi-rafting-yerleri/(02.04.2017))

Resim 21 – Sualtı dalış

[http://www.yaz-tatili.com/antalya-sualti-dalis/\(05.04.2017\)](http://www.yaz-tatili.com/antalya-sualti-dalis/(05.04.2017))

Resim 22 – Sualtı dalış

[http://www.denizticaretgazetesi.org/su_alti_dalis_turizmi_focada_yapilacak_haber8202.html\(05.04.2017\)](http://www.denizticaretgazetesi.org/su_alti_dalis_turizmi_focada_yapilacak_haber8202.html(05.04.2017))

Resim 23 – Kapadokya’da balon turizmi

[http://www.kapadokyabalonturufirsati.com/\(02.04.2017\)](http://www.kapadokyabalonturufirsati.com/(02.04.2017))

Resim 24 - Sportif olta balıkçılığı

[http://www.gulses.com/haber-4-ilcede-balik-avi-yasak-36979.html\(02.04.2017\)](http://www.gulses.com/haber-4-ilcede-balik-avi-yasak-36979.html(02.04.2017))

Resim 25 – Bisiklet turizmi

[http://bisikletliler.org/2014/04/24/m-kemalpaşa-downhill-bisiklet-festivali/\(12.04.2017\)](http://bisikletliler.org/2014/04/24/m-kemalpaşa-downhill-bisiklet-festivali/(12.04.2017))

Resim 26 – Bisiklet turizmi

[http://bisikletzamani.com/2016/08/20/turk-turizmine-ilac-bisiklet-turizmi/\(12.04.2017\)](http://bisikletzamani.com/2016/08/20/turk-turizmine-ilac-bisiklet-turizmi/(12.04.2017))

Resim 27 - Kunduracı Çınarı (Anıt Ağaç) Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 28 – İzmir Buca haritası Google map.com(10.05.2017)

Resim 29 – Buca Kaynaklar uydu haritası (Google maps-2017)

Resim 30 - Buca Kaynaklardan görünüm (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 31 – Kaynaklar 3 boyutlu uydu görünümü (Google earthmaps 2017)

Resim 32 - Kaynaklar Gürlek Şelalesi

[https://allevents.in/buca/gezenbilir\(12.04.2017\)](https://allevents.in/buca/gezenbilir(12.04.2017))

Resim 33 – Kaynaklar Kunduracı Çınarı (Selim Güngör 05.05.2017)

Resim 34 - Kaynaklar-Nif-Kaynaklar rotası

[https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir\(15.04.2017\)](https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir(15.04.2017))

Resim 35 - Buca kaynaklar rotası

[https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir\(15.04.2017\)](https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir(15.04.2017))

Resim 36 - Gökdere Kanyonu - Kaynaklar Köyü
<https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkey/izmir>(15.04.2017)

Resim 37 - Kaynaklar Köyü - Gürlek Şelale - Nif Dağı Zirve
<https://tr.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=6508377>(15.04.2017)

Resim 38 - Buca kaynaklar kamp alanları
<http://kampalanlari.net/kaynaklar-kamp-alani/>(15.04.2017)

Resim 39 - Buca kaynaklar kaya tırmanış kale mevki
<https://www.buca.bel.tr/>(15.04.2017)

Resim 40 - Yerel tatlar (keşkek) - (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 41 – Keşkek (anonim)

Resim 42 – Tarhana Çorbası
http://izmirfx.mekan360.com/iys_yemekkulturu,sehirID=35,ilceID=,icerik=2824.-yemekkulturu-tarhana-corbasi.html(17.04.2017)

Resim 43 – Şevketi Bostan
<https://www.enkisa.com/alabas-otu-nedir-zararlari-nelerdir-30243.html>(17.04.2017)

Resim 44 – İstiridye Mantarı
<https://www.dogalmantarlar.com/istiridye-mantari-ve-ozellikleri/>(17.04.2017)

Resim 45 - Kabak Çiçeği Dolması
<https://ofpof.com/yemek/ege-bolgesinin-en-meshur-15-yemegi>(17.04.2017)

Resim 46 – Gözleme
http://tefennihem.meb.k12.tr/tema/icerikler/sazak-koyu-kursiyerleri-gozleme-yapti_1177072.html(17.04.2017)

Resim 47 – ev baklavası - (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 48 – kekik
<http://www.hastane.com.tr/saglik/>.html(17.04.2017)

Resim 49 – kekik suyu damıtılması
<http://manavgatliarici.blogspot.com.tr/2012/01/kekik-yag-nasl-skkr.html>(18.04.2017)

Resim 50 - Yerel pazar tezgâhındaki el emeği ürünler (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 51 - Kaynaklar yerel pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 52 - Kaynaklar yerel pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 53 - Kaynaklar yerel pazarı (Selim Güngör – 05.05.2017)

Resim 54 – kaynaklar meydanı anıt ağaçlar bölgesi (Selim Güngör – 05.05.2017)

